

Neft bahalaşır,
dollar
ucuzlaşacaqmı?

yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3 oktyabr 2018-ci il Çərşənbə № 207 (7096) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Avtobusun narkoman sürücüsü
evin tək oğlunu öldürüb -
yeni şok təfərrüatlar**

Binə qəsəbəsində
hərəkətdə olan
qatarla toqquşan
avtobusun daha bir
sənişini həyatını itirdi

yazısı səh.5-də

**Bakı meriyasında xüsusi komissiya
yaradıldı: çoxlarının başı ağrıyacaq**

yazısı səh.4-də

**İşdən çıxarılan məmurların
müdafiəsinə qalxan
deputata dəstək gəldi**

yazısı səh.6-də

**Sosial şəbəkələrdən istifadə ilə
bağlı yeni qanun hazırlanır**

yazısı səh.4-də

**Dövriyyədəki saxta manatlar - necə
hazırlanır, necə tanıyaq...**

yazısı səh.3-də

**İrandan sanksiyalarla bağlı
əks-həmlə - mühüm gəlişmələr**

yazısı səh.12-də

**"ASAN xidmət" in adından
dələduzluq edənlər həbs edildi**

yazısı səh.4-də

**Rusiya və Gürcüstan
prezidentləri görüşə bilər -
sensasion gözlənti**

yazısı səh.9-də

**Qarabağ separatçıları
Düşənbə anlaşmasına qarşı**

yazısı səh.11-də

**Daha bir ağır qəza - yük maşını
iki yeniyetməni öldürdü**

yazısı səh.14-də

**Bakıda yayılan yeni trend:
"Sağkən qəbrimi görüm..."**

yazısı səh.13-də

ORDUXAN TEYMURXAN "ƏFSANƏSİ" NECƏ FORMALAŞDIRILIB - SENSASIYA DOLU NÖVBƏTİ YAZI...

Bəbirovun 2000-ci ildə ilişməsinin və "bağışlanmasının" pərdəarxası; onun Avropadakı görevlərindən biri də azərbaycanlı siyasi mühacir dairələrdə QRU-nun nəzarətinin təmin edilməsi və ölkəmizin Rusiyanın maraqlarına maneə yaradan layihələrinə qarşı fəaliyyətə cəlb olunması olub

yazısı səh.7-də

Bakıdan unikal şans, Paşinyan "cücəni payızda sayı" biləcəkmiz?

Düşənbə anlaşması erməni baş nazirinə daxilə legitimlik problemindən qurtulmaq fürsəti yaradır, ancaq...; erməni nəşri: "Baş nazirin reytingi sürətlə əriyir..."

yazısı səh.9-də

**Fazil
Məmmədovun
müalicədən
sonra harada
olduğu bilinmir**

yazısı səh.6-də

**Separatçı Fəxrəddin
Abboszadənin
ekstradisiyasının
yubanmasında sirr
pərdəsi**

yazısı səh.8-də

**Bakıdan
Ərdoğana Nobel
sülh mükafatı
verilməsi
çağırışı**

yazısı səh.10-də

Ceyhun Bayramov

Təhsil naziri özünə yeni müşavir təyin edib

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov özünə yeni müşavir təyin edib. "Report"un əldə etdiyi məlumata görə, nazirin müvafiq əmri ilə bu vəzifəyə Elnur Məmmədov təyin olunub.

Qeyd edək ki, Elnur Məmmədov 2002-ci ildə Bakı Dövlət Universitetində Beynəlxalq hüquq ixtisası üzrə bakalavr, 2004-cü ildə isə magistr təhsilini alıb. O, Vaşinqton Universitetinin (ABŞ) Hüquq fakültəsi üzrə magistr təhsilini 2005-ci ildə başa vurub.

E. Məmmədov müxtəlif illərdə Vergilər Nazirliyinin aparatında (şöbə rəisi), özəl hüquq şirkətində, ölkə iqtisadiyyatının real sektorunda fəaliyyət göstərən iri investisiyalı müəssisələrdə baş direktorun müavini, direktorlar şurasının üzvü və sədri vəzifələrində çalışıb.

İranda birinci vitse-prezidenti xalqdan üzr istədi

Iranda birinci vitse-prezidenti İshaq Cahangiri ölkədəki problemlərə görə əhalidən üzr istəyib. "Report" xəbər verir ki, İ. Cahangiri Tehranda yeni istifadəyə verilən məktəbin açılışında deyib: "İrana psixoloji təzyiqlər edilir. Bəziləri bundan istifadə etməyə cəhd göstərir. Mən İranda problemlərə və bir sıra çatışmazlıqlara görə xalqdan üzr istəyirəm".

O, əhalinin rifah halının pisləşdiyini etiraf edib: "Bu problemlərin çoxu ABŞ-ın İrana qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalar səbəbindən yaranıb. Bəzi çətinliklər isə hökumətin düzgün olmayan proqramından doğub. Əgər doğru-düzgün proqram hazırlanarsa, onda bütün problemləri həll edə biləcəyik".

Azərbaycanda araq bahalaşdı

Ticarət şəbəkəsində yerli istehsal araqının qiyməti 5-20% artıb, lakin bəzi istehsalçıların məhsullarının qiymətində artım 40 faizə çatır. "Araz" supermarketlər şəbəkəsinin marketing şöbəsindən virtualaz.org-a verilən məlumata görə, eyni zamanda konyak, likyor və şərəblər də bahalaşdı. Lakin sonuncu qeyd olunanlarda qiymət artımı elə də əhəmiyyətli deyil. Alkoqollu içkilərin qiymətlərinin yüksəlməsi aksizlərin bahalaşması ilə bağlıdır. Mənbə belə bildirib.

Qeyd edək ki, pivenin qiyməti dəyişməyib.

Xatırladıq ki, iki gün öncə Azərbaycanda siqaretlər bahalaşdı. Artım orta hesabla 10-20% təşkil edib.

Türkiyənin Konstitusiyaya Məhkəməsi amerikalı rahibin işinə baxacaq

Türkiyədə həbs edilmiş və hazırda ev həbsinə məhkum edilmiş rahib Endrü Bransonun vəkili Konstitusiyaya Məhkəməsinə müraciət edəcək. Modern.az "CNN Türk" kanalına istinadən xəbər verir ki, avqustun 17-də İzmir məhkəməsinin apelyasiya şikayətini rədd etməsindən sonra vəkil Cem Halavrut Konstitusiyaya Məhkəməsinə müraciət etməyi planlaşdırır.

Halavrutun çərşənbə günü məhkəməyə müraciət edəcəyi bildirilir.

Qeyd edək ki, ABŞ vətəndaşı olan və Türkiyədə fəaliyyət göstərən rahib Endrü Branson FETÖ və PKK terror təşkilatları ilə əməkdaşlıqda ittiham olunur. Onun həbsi (ev həbsi) ABŞ və Türkiyə arasındakı münasibətləri gərginləşdirib. Beləliklə, ABŞ tərəfi avqustun 1-də Türkiyənin iki nazirinə sanksiya tətbiq edib. Qarşılığında isə Türkiyə ABŞ mallarına rüsumla cavab verib.

ABŞ-ın xarici borcu- 21,5 trln. dollar

ABŞ-ın dövlət borcu 2017-2018-ci maliyyə ilində 1,25 trln. dollar artaraq yeni rekord həddə - 21,5 trln. dollara yüksəlib. "Report" bu barədə xarici mətbuata istinadən xəbər verir.

Qeyd edək ki, ABŞ-ın dövlət büdcəsinin kəsiri də artmaqdadır və 2020-ci ilə 1 trln. dollara çatacağı gözlənilir.

Britaniyadakı səfirliyimiz Mxitaryanın viza məsələsi ilə bağlı mövqeyini açıqlayıb

Azərbaycanın Böyük Britaniyadakı səfirliyi İngiltərənin "Arsenal" klubunun ermənistanlı futbolçusu Henrix Mxitaryanın Bakıya səfəri üçün viza məsələsi ilə bağlı mövqeyini açıqlayıb.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə səfirlikdən "The Independent"-in sorğusuna cavab olaraq bildirilib.

Cavabda qeyd olunub ki, 29 yaşlı yarım müdafiəçinin milliyyəti Avropa Liqasının qrup mərhələsinin II turunda "Qarabağ"la oyun üçün ona viza verilməsinə səbəb ola bilməz: "Əcnəbi vətəndaşın Azərbaycana buraxılmaması üçün yeganə aspekt həmin şəxsin daha əvvəl Azərbaycan Respublikasının yazılı razılığı olmadan Dağlıq Qarabağ və işğal olunmuş digər rayonlara səfər etməsidir. Azərbaycan viza ala biləcəyi ilə bağlı suala əvvəlcədən dəqiq cavab vermək olmaz. Bu prosedür bütün ölkələrdə, o cümlədən Böyük Britaniyada

da belədir. "Onun milliyyəti Azərbaycan vizasını almağa təsir edirmi" sualına cavabımız bu cürdür: Xeyr".

"Arsenal" klubu isə məsələ ilə bağlı bildirib ki, futbolçularının təhlükəsizliyi hər şeydən önəmlidir: "Vəziyyəti öyrəndikdən və futbolçu ilə söhbət etdikdən sonra qərar veriləcək".

Mxitaryan 2015-ci il oktyabrın 22-də Avropa Liqasının qrup mərhələsində Almaniyanın "Borussiya" (Dortmund) komandasının heyətində "Qəbələ" ilə oyun üçün Bakıya gəl-

məyib. Yarım müdafiəçi 2009-cu ildən Dağlıq Qarabağda qanunsuz səfərlər edib. Mühərribədə iştirak edən veteranlara yardım üçün Xankəndinə baş çəkən futbolçu onlara müxtəlif məişət texnikalarını hədiyyə verib. Səfərlərin birində işğal altında olan bölgədəki separatçı rejimin başçısı Bako Saakyan regionda idmanın inkişafı və müxtəlif xeyriyyə layihələrinin həyata keçirilməsinə görə Mxitaryana "Ayrenyats Paştpan" ("Xalq müdafiəçisi") ordeni verib.

Borca görə axtarılda olan 8 nəfər saxlanıldı

Oktaybrın 1-dən 2-dək daxili işlər orqanlarında qeydə alınmış cinayət və hadisələr haqqında statistik məlumat açıqlanıb.

Daxili İşlər Nazirliyindən verilən məlumata görə, respublikanın daxili işlər orqanları tərəfindən gün ərzində 101 cinayət faktı qeydə alınıb, onların da 10-u "isti izlənilir"lə açıqlı. Əvvəlki dövrlərdən bağlı qalmış 16 cinayətin açılması təmin olunub.

Axtarılda olduğuna görə ümumilikdə 17 nəfər, o cümlədən mülki-hüquqi öhdəliklərin icrasından yayındığına görə 1 nəfər, borclu şəxs qismində axtarılda olan 8 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Respublikanın avtomobil yollarında 5 yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib, nəticədə 4 nəfər ölüb, 42 nəfər xəsarət alıb.

Daxili işlər orqanları əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərlə əlaqəli 3 fakt müəyyən edilib.

Cinayət törətməkdə şübhəli bilinən 18 nəfər saxlanılıb.

Balıq ovlamaq üçün dövlət rüsumu açıqlandı

Xəzər dənizinin Azərbaycana mənsub olan bölməsində və daxili su hövzələrində balıq ovlamaq üçün verilən kvota və balıq ovlama biletləri ödənişlidir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin yaydığı məlumata görə, qiymətlər Nazirlər Kabinetinin 06 sentyabr 1999-cu il 146 Nə-li qərarı ilə tənzimlənir. Qərara görə, bir ton balıq ovuna icazə alınması üçün Kütüm, Şamay, Xəşəm, Xərçəngkimi, 287, Çəki, Sif-230, Siyənək-143,75, Kilkə-57,50, Kefal, Çapaq, Külme, Qarasol və digər balıq növləri-115 manat ödəniş edilir.

Xarici vətəndaşlar göstərilən balıq növləri üçün müəyyən edilmiş qiymətlərin iki qatını ödəməlidir.

Kvota və balıq ovlama biletli nazirliyin Su Hövzələrində Bioloji Resursların Artırılması və Mühafizəsi Departamenti tərəfindən elektron qaydada verilir.

Nazirlər Kabinetinin 29 dekabr 2017-ci il tarixli 613 Nə-li qərarı ilə 2018-ci il üçün Xəzər dənizində 3454,9, daxili su hövzələrində 205,1, ümumilikdə 3660 ton həcmində müxtəlif növ balıqların ovlanmasına icazə verilib.

Neftçilər Xəstəxanasının yeni baş direktoru kimdir?

Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasına yeni baş direktor təyin edilib. "Qafqazinfo" xəbər verir ki, səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyevin oktyabrın 1-də imzaladığı əmrlə Ülvi Mirzəyev həmin vəzifəyə təyin olunub. Ü. Mirzəyev bundan öncə Gömrük Hospitalında Kardiologiya şöbəsinin rəhbəri olub. Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının baş direktoru Hikmət Həsənov təxminən 15 gün əvvəl öz istəyi ilə vəzifəsindən azad olunub.

Bu gün hava necə olacaq?

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamenti bu günün hava proqnozunu açıqlayıb.

Məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Cənub-qərb küləyi günün ikinci yarısında aralıq güclənən şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 16-19, gündüz 25-29, Bakıda gecə 18-20, gündüz 26-28 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 762 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 70-80, gündüz 50-60 faiz olacaq.

Barselonada toqquşmalar: 30-dan çox polis əməkdaşı yaralanıb

Barselonada baş verən toqquşmalar nəticəsində Kataloniyanın "Mossos D'Esquadra" hüquq-mühafizə orqanlarının 30-dan çox əməkdaşı xəsarət alıb, bir neçə nümayişçi həbs olunub.

Virtualaz.org xarici KİV-ə istinadən bildirir ki, bu barədə qurumun mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Xəsarətlərin xarakteri və saxlanılan şəxslərin sayı açıqlanmayıb. Bildirilib ki, bu məlumatlar mətbuat konfransında elan olunacaq.

Xatırladaq ki, ötən gün Kataloniyanın İspaniyadan ayrılmasının tərəfdarları müstəqillik referendumunun ilk ildönümü münasibətilə səhər saatlarından etibarən etiraz aksiyası keçiriblər. Aksiya zamanı katalon separatçılarının "Respublikanı müdafiə komitələri" radikal təşkilatı Barselonadakı Jirona vağzalında dəmir yollarını bloklayaraq Fransaya gedən sürət qatarlarının işini dayandırdılar. Etirazçılar həmçinin Barselona və digər şəhərlərin mərkəzi küçələrini də bağlayaraq, nəqliyyatın hərəkətinə mane olublar.

Qeyd edək ki, 2017-ci ilin 1 oktyabrında Kataloniyada müstəqillik haqqında qanunsuz referendum keçirilib. 3 milyon katalonun iştirak etdiyi referenduma seçicilərin 90 faizi müstəqilliyin lehinə səs verib. 27 oktyabrda Kataloniya parlamenti müstəqillik haqqında qanun layihəsini rəsmən təsdiqləyib.

Nəticədə İspaniya mərkəzi hökuməti ölkə konstitusiyasının 155-ci maddəsini əsas tutaraq, Kataloniyanın idarəsini birbaşa Madridin nəzarətinə keçirib. Muxtar vilayətin o zamanı rəhbəri karlos Puçdemon isə İspaniyadan qaçaraq əvvəlcə Belçikada, daha sonra isə Almaniyada gizləndi. Hazırda onun ekstradisiyası ilə bağlı Madridlə Berlin arasında danışıqlar gedir.

Dünya neft bazarında qiymətlər bahalaşmağa davam edir. Dünyə Azərbaycanın dünya bazarına çıxartdığı "Azeri LT CIF" markalı xam neftin 1 barelinin qiyməti 1,16 dollar və yaxud 1,37 bahalaşaraq 85,94 dollara bərabər olub.

Dünyanın əksər aparıcı mərkəzləri, transmilli neft-qaz şirkətləri artımın davam edəcəyi, yaxın 3 ayda neftin qiymətinin 100 dollara çatacağını proqnozlaşdırırlar. Bu artım Azərbaycan kimi iqtisadiyyatında neft aparıcı rol oynayan ölkələrdə bir sıra proseslərə gətirib çıxarır. Neft gəlirlərinin artması iqtisadiyyata müsbət təsir göstərir, milli valyutaların dollar qarşısında möhkəmlənməsi prosesi gedir. Məsələn, neftin qiymətinin yüksəlməsi Rusiyada ABŞ sanksiyalarına görə başlanan milli valyutaların dəyərsizləşməsi prosesinin qarşısını alıb. Son həftələrdə Rusiya rublunun məzənnəsi sabitləşib, hətta müəyyən möhkəmlənmə meylləri hiss olunmaqdadır. Təxminən eyni proses Qazaxıstanda da müşahidə edilir. Azərbaycanı isə ma-

natin məzənnəsi hələ ki sabitdir. Üstəlik, gözləntilərin əksinə olaraq, ölkədə dollara tələbat azalıb. Belə ki, Dövlət Neft Fondunun valyuta hərəclarında satdığı valyutaların həcmi sentyabrda əvvəlki aya nisbətən 2 dəfəyə yaxın azalaraq 394,8 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Bu isə ölkədə manatın məzənnəsinin möhkəmlənəcəyi gözləntilərini artırır.

İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov hesab edir ki, neftin qiyməti yüksəlsə belə, yaxın 3 ayda Azərbaycan hökuməti manatın məzənnəsini sabit saxlamağa çalışacaq: "Hazırkı situasiyanı manatın məzənnəsinin formalaşması baxımından optimal hesab etmək olar. Manatın məzənnəsinin formalaşmasında əsas rolunu neftin qiyməti oynayır. Neftin qiyməti isə fiskal hesab-

Neft bahalaşır, dollar ucuzlaşacaqmı?

Rəşad Həsənov: "Yaxın üç ayda nə devalvasiya, nə də manatın əvvəlki kimi möhkəmlənməsi gözlənilən deyil"

lamalar aparılarkən nəzərdə tutulan səviyyədən kifayət qədər yüksəkdir: haradasa 30-35 faiz. Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, hər barrel neftin 1 dollar bahalaşması Azərbaycanın gündəlik neft ixracından daxilolmalarını təxminən 650 dollar səviyyəsində artırır. Bu isə aylıq 200 milyon dollara yaxın bir vəsaitdir. Bu proseslər fonunda həm xarici ticarət saldosunda profisit yüksəlib: səkkiz aylıq profisit 5 milyard dolların üzərindədir. Ödəmələr balansında profisit yaranıb. Bu profisit öz növbəsində ölkənin strateji valyuta ehtiyatlarının həcminə də müsbət təsir göstərir. Strateji valyuta ehtiyatları ilin birinci yarısında 2,2 milyard dollar və ya 6 faiz artıb. Bütövlükdə götürdükdə Azərbaycanda ma-

natin məzənnəsinin formalaşmasında iştirak edən əsas makroiqtisadi indikatorlar hesab olunan göstəricilərə təsir edən başlıca faktor neftin qiymətidir. Neftin qiyməti pozitiv inkişaf trendinin formalaşmasına səbəb olub".

R.Həsənovun sözlərinə görə, bu pozitiv trendlə yanaşı, neqativ çağırışlar da var: "Bu çağırışlar əsasən region ölkələrindən qaynaqlanır. Azərbaycanın Rusiya və Türkiyə kimi əhəmiyyətli ticarət və iqtisadi tərəfdaşı olan ölkələrin valyutalarında il ərzində baş verən dəyişikliklər Azərbaycan üçün yeni çağırışlar yaradır. 2018-ci ilin ilk 8 ayında bu ölkələrdən Azərbaycana idxalın həcmində 20 faizə yaxın artım baş verib. Bu istiqamətdə idxal bu-

mu gözlənilir. Digər tərəfdən, Azərbaycana gələn turistlərin 65 faizi Rusiya, Türkiyə və İranda gəlir. Manatın bu ölkələrin valyutalarına qarşı möhkəmlənməsi son nəticədə bu ölkələrdən turist axınına mənfi təsir göstərir. Digər mənfi çağırış Azərbaycan məhsullarının ixracı ilə bağlıdır. Bu ilin 8 ayında Rusiyaya 375 milyon, Türkiyəyə 249,8 milyon dollarlıq qeyri-neft məhsulu ixrac edilib. Bu isə ümumi ixracın 60 faizə yaxını deməkdir. Və bu ölkələrin valyutaları ucuzlaşsın, Azərbaycan məhsullarının onların ərazisində rəqabət qabiliyyəti azalır. Daha bir neqativ məqam İranda illegal valyuta bazarının formalaşmasıdır. İndiki halda Azərbaycandan İranda illegal valyuta bazarlarına

valyuta axını baş verə bilər. Düzdür, müvafiq qurumlar bunun qarşısını almağa çalışsınlar, lakin aydın məsələdir ki, bu axını bütünlüklə dayandırmaq mümkün olmayacaq".

Bütün bu neqativliklərə baxmayaraq, R.Həsənovun fikrincə, Azərbaycan hökuməti manatın məzənnəsini sabit saxlamağa çalışacaq: "Neftin qiyməti artarsa, hökumət manatın sabit məzənnə siyasətini davam etdirməyə çalışacaq. Bu günədək həyata keçirilən məzənnə siyasətinin istiqamətlərinə nəzər yetirsək, burada inflyasiyanın tənzimlənməsinə həddə saxlanması, istehlak qabiliyyətinin qorunması, sosial sferada gərginliyin qarşısının alınması kimi hədəflərin olduğu görünür. Ona görə də sabit məzənnə indiki halda neftin qiymətinin artması fonunda dəstəklənir. Düşünürəm ki, hökumət manatın məzənnəsinin möhkəmlənməsində maraqlı deyil. Bu, iqtisadiyyatın bir sıra iqtisadiyyatlarında neqativ konyuktur formalaşdırır. Yekun olaraq qeyd etməyə dəyər ki, yaxın üç ayda - yeni ilin sonunadək nə devalvasiya, nə də manatın möhkəmlənməsi prosesi gözlənilən deyil".

□ Dünya SAKIT, "Yeni Məsəvat"

Dövriyyədəki saxta manatların necə hazırlanır, necə tanıyaq...

Ekspert deyir ki, Azərbaycanda hələ eramızdan əvvəl saxta pullar hazırlanıb

Ötən həftə Sabirabad rayonunda saxta pul hazırlayan şəxs saxlanılıb. Polis əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində rayon sakini Rəşad Xəlilzadənin evində 18 ədəd 100 manatlıq, 22 ədəd 50 manatlıq saxta əsginaslar aşkar edilib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl də bu cür hadisələr müşahidə olunub. Bəs saxta manatlar necə hazırlanır? Saxta əsginasları dövriyyədə necə tanıyaq?

İlk öncə qeyd edək ki, tək-cə Azərbaycan manatının deyil, ABŞ dolları, avro və digər valyutaların saxtasına rast gəlmək mümkündür. Doğrudur, valyutaların mühafizəsi kifayət qədər güclü olsa da, unutmaq olmaz ki, bununla paralel hər gün inkişaf edən texnologiyanın imkanları vasitəsilə əsginasların surəti çıxarılır, kompüter emalı ilə

skan edib, saxtalaşdırılır. Ekspertlər bildirir ki, printerlər, skanerlər, kompüter və digər müasir texnikanın tətbiqi ortalığa çıxmazdan əvvəl poliqrəfik çap üsulu ilə əsginasların üzünü çıxarırdı. Bu zaman saxta əsginası əslindən ayırmaq çətin olurdu.

Lakin texnologiya inkişaf etdikcə əsginaslar şırnaqlı printerin köməyi ilə, elektroqrafiya metodu, trafaret möhürü, ofset çapı, supersaxtakarlıq kimi texniki üsullardan istifadə edilərək saxtalaşdırılmağa başladı. Hər bir üsulun özünəməxsus çatışmazlıqları

var. Məsələn, şırnaqlı printerin köməyi ilə saxtalaşdırma metodu daha asan olsa da, müəyyən vaxtdan sonra əsginasda şəkillər yayılmağa başlayır. Bu üsulla hazırlanan saxta əsginas kağızının incəliyinə görə əslindən seçilə bilər.

Elektroqrafiya metodu zamanı isə rəngli lazer printerləri və surət aparatlarından istifadə edilir. Bu üsulla saxtalaşdırma zamanı əsginasın səthi və təsviri parlaq halda olur. Böyüdücü şüşənin köməyi ilə əsginasın saxta olduğunu ayırd etmək olur.

Trafaret çap üsulu pulun ştamplaması çap formasının dəyişiminin rənginin əyilməsi yolu ilə hazırlanır. Bu zaman

əsginasın boyası qalın olur, hətta təsviri əl ilə yoxladıqda belə onun saxta olduğunu müəyyən etmək olur. Həmçinin diqqətlə baxan zaman cizgilərin dişli kənarlarını, təsviri böyüdükdə isə onların tortlu strukturunu görmək olur.

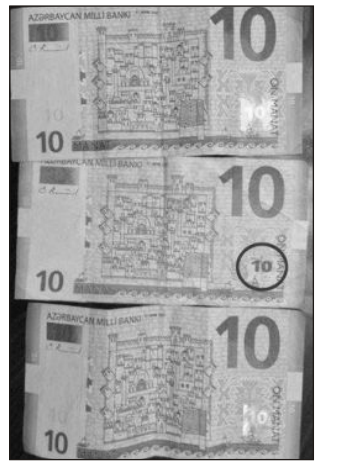
Ofset üsulu ilə saxtalaşdırma zamanı isə rəng rezin səthə ötürülür, daha sonra kağıza köçürülür. Bu üsul zamanı saxta əsginas kifayət qədər səliqəli alınır, rəngi su ilə yuyulmur, cizgilərin kənarları isə bərabər sərhədə malik olur. Bu cür saxta əsginası lupa və ya mikroskopun köməyi ilə müəyyən etmək olur.

Aparılan araşdırmalar zamanı məlum olub ki, ölkədə əsasən 5 manatlıq əsginaslar

saxtalaşdırılır. Daha sonra isə sırada 1 və 20, 10, 50 manatlıqlar gəlir. Yenidən dövriyyəyə buraxılan 200 manatlıq əsginasların hələlik saxtasına rast gəlinməyib.

Maraqlıdır ki, bəs digər ölkələrdə olduğu kimi Azərbaycanda da saxta pul mafiyası varmı? Ölkəmizdə saxta manat əsginası nə dərəcədə problemdir? Manatın mühafizəsinin daha da gücləndirilməsinə ehtiyac varmı?

Mövzu ilə bağlı bank məsələləri üzrə ekspert Əkrəm Həsənov "Yeni Məsəvat"a danışdı: "Eramızdan əvvəl Şəkiddə saxta pulların hazırlandığı aşkarlanıb. Yeni SSR-nin heç bir ərazisində bu cür qədim dövrdən saxta pul hazırlanmayıb. Lakin bu gün üçün deyər bilərik ki, digər ölkələrlə müqayisədə Azərbaycanda

saxta əsginasların hazırlanması o qədər də geniş yayılmayıb. Çünki saxta pullar əsasən mütəşəkkil cinayət dəstələri tərəfindən hazırlanırlar. Ölkəmizdə isə hüquq-mühafizə orqanları bu cür dəstələrin fəaliyyət göstərməsinə imkan vermir. Texnologiya inkişaf etdikcə onun yeni üsullarından istifadə etməklə saxta əsginaslar tez bir zamanda aşkara çıxarılır. Həmçinin manatın dizaynı, mühafizə elementləri müasir tələblərə uyğun hazırlanıb. Belə ki, manatı avro hazırlayan şirkətlər hazırlayıb və nominalda müasir nəsil mühafizə elementləri öz əksini tapıb".

□ Xəlida GƏRAY, "Yeni Məsəvat"

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində (BŞİH) inventarlaşdırma işlərinin aparılması ilə bağlı komisiya yaradılıb. Bununla bağlı BŞİH başçısı səlahiyyətlərini icra edən Eldar Əzizov sərəncam imzalayıb.

Yoxlamalar icra hakimiyyətinin bütün strukturlarında, o cümlədən Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyində də tam və hərtərəfli şəkildə aparılacaq.

BŞİH-dən bildirildiyinə görə, "inventarlaşdırma işləri normal hal sayılır və vaxtaşırı olaraq bütün idarə və təşkilatlarda keçirilir". Lakin indiyədək Bakı meriyası tərəfindən hər hansı inventarlaşdırma ilə bağlı məlumat ictimaiyyətə açıqlanmayıb. Ümumiyyətlə, BŞİH son aylardək fəaliyyətini tam qapalı saxlayan, bu barədə ictimaiyyətə ən adi informasiyaları belə verməyən dövlət qurumu olub. Bu baxımdan, həyata keçiriləcək inventarlaşmanın sıradan bir proses olmayacağı bəri başdan aydındır.

Nəzərə almaq lazımdır ki, uzun illər boyu BŞİH-in gəlir-çıxarı, həyata keçirdiyi tikinti-yenidənqurma işlərinin dəyəri, 3 milyon nəfərlik əhalisi olan şəhərin təsərrüfatından əldə olunan böyük gəlirlər, dövlət büdcəsindən ayrılan yüz milyonlarla manat vəsaitin hara xərcləndiyi, nə alınıb, nə satıldığından ölkə əhlinin heç bir məlumatı olmayıb. Bakı rəhbərliyinin həyata keçirdiyi çoxmilyonluq alqı-satqların yalnız rəsmi tender siyahısına düşən hissəsi barədə xəbər tuta bilmişik. Bu tenderlər də əsasən BŞİH-ə tabe olan uşaq bağçaları üçün mərkəzləşmiş qaydada ərzaq alınması üçün keçirilib. Ten-

Bakı meriyasında xüsusi komissiya yaradıldı: çoxlarının başı ağrıyacaq

Eldar Əzizov BŞİH-də ciddi təmizləməyə start verir

derlərin açıqlanan nəticələri hamını heyretə gətirib: on milyonlarla, hətta yüz milyonlarla manatlıq tenderlərin qalibi 2-3 ay əvvəl yaradılan, adı-sarı heç kəsə belli olmayan şirkətlər elan edilib. Elə buna görə də uşaq bağçalarının ərzaq təminatı cəmiyyətin yaralı yeri olub.

Bakı meriyasının gəlirləri çoxistiqamətli və çoxmilyonlu idi: Bakı şəhərində küçə reklamlarından (Reklam Agentliyi yaradılanadək) tutmuş, kü-

çə ticarətinə qədər çoxsaylı mənbələri vardı. Paytaxt ərazisində inşa edilən yüzlərlə göydələnlə torpaq ayrılması, tikintiyə icazənin verilməsi işlərinə BŞİH baxırdı. Tikilən hər binadakı mənzillərin 10 faizi bu quruma verilir. Üstəlik, hər il dövlət büdcəsindən bu quruma tikinti-təmir işləri üçün yüz milyonlarla manat ayrılır. Bu qədər gəlirlərin qarşılığında Bakının bir dərdi olmamalıydı...

Amma reallıq budur ki, Ba-

kı şəhərinin təsərrüfatı heç də o gəlirlərə uyğun səviyyədə deyil. Ən adi bir misal. Uzun illərdir Bakıdakı çoxmərtəbəli binaların sakinləri lift problemlərindən əziyyət çəkirlər. "Yeni Müsavat" olaraq dəfələrlə bu və başqa ərzaqlarda liftin işləməməsi üzündən sakinlərin çəkdiyi əziyyətlər barədə material dərc etmişik. Hər dəfəsində də BŞİH-in Lift idarəsindən bildirilib ki, bütün liftləri yeniləməyə qurumun maddi imkanı yoxdur. Halbuki indilərdə məlum olur ki, Bakıda yeni liftlərin alınaraq quraşdırılmasına milyonlar xərclənib. Məlum olduğu kimi, ABŞ-in "United Technologies Corporation" şirkəti sentyabrın 12-də bu ölkənin Qiymətli Kağızlar Komitəsinə (SEC) 13,4 milyon dollar cərimə ödəməyə razılaşıb.

SEC-in rəsmi saytında yer alan xəbərə görə, buna səbəb şirkətin törəmə müəssisəsi olan "Otis Elevator Co." lift istehsalı şirkəti tərəfindən Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyinə (SEC-in sənədlərində bu müəssisənin adı "Liftremont" ki-

mi gedir) rüşvət verilməsi-dir (virtualaz.org).

SEC bildirir ki, "Otis Elevator Co." Bakının dövlət binalarında olan binaların liftlə təchiz etmək üçün Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyinin məmurlarını rüşvətlə ələ alıb. Bununla da ABŞ-ın Xarici Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Aktını pozub. "United Technologies Corporation" Azərbaycan məmurlarına rüşvət verdiyini nə təsdiq, nə təkzib edir.

SEC şirkətə qarşı təhqiqatı daxili administrativ sərəncam çərçivəsində aparıb və işin məhkəməyə göndərilməməsi üçün "United Technologies Corporation" a cərimə ödəməyi təklif edib. Şirkət təkliflə razılaşıb və 13,9 milyon dolları dövlətə ödəyib.

SEC bildirir ki, 2012-ci ildə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti şəhərin ictimai yaşayış binalarının yeni liftlərlə təchiz edilməsinə dair tender elan edib. "Otis Elevator Co." bu tenderi udmayq üçün Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyinin rəhbərliyinə rüşvət verməyə razılaşıb. Rüşvətin verilməsi və liftlərin

alınması üçün kağız üzərində subpodratçı şirkətlər və vasitəçilər üzərindən qurulmuş sxemdən istifadə olunub.

Bu məlumatdan aydın olur ki, BŞİH-in yalnız bir idarəsində bir tender prosesində milyonlarla dollar korruptsiya əməlinə yol verilib. Qurumun Lift-Təmir İstehsalat Birliyi kimi və ondan da böyük idarələrinin sayı bəlkə də ondan yuxarıdır. Hər idarədə yalnız bir tender üzrə 14 milyon dollarlıq korruptsiyaya yol verildiyini düşünsək, söhbətin ümumilikdə çox böyük həcmdə mənimsemələrdən getdiyini görmək olub.

Beləliklə, aydın görmək olur ki, E.Əzizovun başlatdığı inventarlaşdırma sıradan bir proses olmayacaq. Bu inventarlaşdırma BŞİH-in say-siz-hesabsız qurumlarında yol verilən çox ciddi pozuntuları, korruptsiya və mənimsemələri üzə çıxartmaq prosesinin başlanğıcıdır. Onun gedişində çoxsaylı meriya məmurlarının vəzifələrini itirəcəyi, hətta hüquq-mühafizə orqanlarında cavab verəcəyi istisna olunmur.

□ TURQU, "Yeni Müsavat"

"ASAN xidmət" in adından dələduzluq edənlər həbs edildi-axtarış da var

Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətləri birgə məlumat yaydı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətləri birgə məlumat yayıb.

Musavat.com-a daxil olan məlumatda bildirilir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin 1 saylı "ASAN xidmət" mərkəzində işə qəbulla bağlı vətəndaşlardan qanunsuz pul tələb edilməsi barədə Baş Prokurorluğa daxil olmuş vətəndaş müraciəti əsasında Baş prokuror yanında Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılıb.

Dövlət Agentliyi ilə birgə aparılmış araşdırmalarla Nureddin Quliyevin Zakir Məmmədov və Yasin Məmmədovla

bir qrup şəxs halında ayrı-ayrı tanışıqlarını vəzifəli şəxsə rüşvət verilməklə Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın elan etdiyi müsabiqə və müsahibədən kənar "ASAN xidmət" mərkəzində işə qəbul etdirəcəyinə inandırıcı ümumilikdə 20 min

manat pulu dələduzluq yolu ilə ələ keçirməsinə, başqasını rüşvət verməyə təhrik etməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Bundan başqa, istintaq zamanı N.Quliyevin qulluq mövqeyindən istifadə edərək "Ayla LTD", "Elvin İnşaat Servis"

MMC-lərinin təsisçisi Ədalət Zaidov və Rauf Əzizovla əlbir olaraq Məhərrəm Əliyevin evini banka girov qoyub 100 min manat pul alacağını vəd edərək buna görə banka ilkin olaraq 15 min manat pul ödənilməli olduğunu bildirib onları vasitəsilə sonuncudan həmin məbləğdə pulu ələ keçirib dələduzluq etməsinə də əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

İstintaqla həmçinin N.Quliyevin Ə.Zaidov və R.Əzizovla birlikdə tikinti layihəsinin həyata keçirilməsi üçün pula ehtiyac olduğunu yalandan İlqar Qədimova bildirirək 18 min manat pulu alıb təkrarən dələduzluq etmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən olunub.

İş üzrə N.Quliyev, Z.Məmmədov və Y.Məmmədova Cinayət Məcəlləsinin 178.2.1 (dələduzluq qabaqcandan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə), 178.2.2 (dələduzluq təkrar törədildikdə), 178.2.3 (dələduzluq öz qulluq mövqeyindən istifadə etməklə törədildikdə), 178.2.4 (dələduzluq xeyli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) və 32.4, 312.2-ci (rüşvət verməyə təhrik etmə) maddələri ilə ittiham elan edilərək barələrində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilmişdir. Y.Məmmədovun Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin 9 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkməsi nəzərə alınmış, Ə.Zaidova isə həmin məhkəmənin 178.2.1, 178.2.3, 178.2.4-cü

maddələri ilə ittiham elan edilməklə barəsində başqa yerə getməmək haqqında iltizam qətimkan tədbiri seçilib.

İstintaqdan yayındığına görə R.Əzizov barəsində axtarış elan edilərək sonuncu barəsində cinayət işinin materiallarından başqa cinayət işi ayrıca icraata ayrılıb, digərləri barəsində isə istintaq tamamlanaraq baxılması üçün aidiyyəti

üzrə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

Hazırda cinayət işi üzrə qeyd olunan qanunsuz halların tam və hərtərəfli araşdırılmaqla təqsirkar şəxslərin əməllərinin dairəsinin müəyyənləşdirilməsi, bələb vurulmuş ziyanın ödənilməsinin təmin edilməsi istiqamətində zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

facebook

Sosial şəbəkələrdən istifadə ilə bağlı yeni qanun hazırlanır

Azərbaycanda "Sosial şəbəkələrin statusunun tənzimlənməsi haqqında" yeni qanun layihəsi hazırlanır.

"Report"un əldə etdiyi məlumata görə, hazırda ilkin variantda 1 fəsil və 9 maddədən ibarət olan layihədə sosial şəbəkələrdən istifadə, informasiya yayımı və s. məsələlərlə bağlı hüquqi tənzimlənmələr əksini tapıb.

Qanun layihəsinin yaxın vaxtlarda Milli Məclisin komitələrində müzakirəyə çıxarılması gözlənilir.

Layihə üzərində işin yekunlaşacağı təqdirdə sənədin Milli Məclisin payız sessiyasında, yaxud növbəti sessiyada müzakirəyə çıxarılması mümkündür.

Xəbər verildiyi kimi, oktyabrın 1-də təxminən 14.35 radələrində 160 nömrəli müntəzəm marşrut xətti üzrə hərəkət edən "10-TG-106" dövlət qeydiyyat nişanlı sərnişin avtobusu Xəzər rayonu, Binə qəsəbəsində hərəkətdə olan qatarla toqquşub. Qəza həmin ərazidəki qorunan dəmir yolu keçidində baş verib.

Hadisə nəticəsində Şakir Əliyev və Yusif Dadaşzadə ölüblər, 42 nəfər isə xəstəxanalara yerləşdirilib. Xəsəret alanlardan 5-i azyaşlıdır.

Avtobusun narkoman sürücüsü evin tək oğlunu öldürüb - yeni şok təfərrüatlar

Binə qəsəbəsində hərəkətdə olan qatarla toqquşan avtobusun daha bir sərnişini həyatını itirdi; sürücülük üçün müraciət edənlər niyə narkotestdən keçirilmir?

Unikal.org qəza nəticəsində dünyasını dəyişən şəxslərin kimliyini araşdırıb. Məlum olub ki, 1962-ci il təvəllüdü Əliyev Şakir Pənah oğlu Abşeron Binə Peşə Liseyində müəllim işləyib. O, uzun illərdir liseydə xüsusi fənlər (traktor və avtomobillər) üzrə dərs deyib. Ş.Əliyev yaşının çox olmasına baxmayaraq subay olub, övladı olmayıb. Nizam-intizamlı müəllim olub.

Dünyasını dəyişən 13 yaşlı Yusif Tahir oğlu Dadaşzadə Bakının Xəzər rayonu 218 sayılı məktəbin 7-ci sinif şagirdi olub. O, ailənin tək övladı olub.

"Aysən LTD"nin xanım direktorunun kefi niyə yaxşıdır?

Hadisə ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Nəqliyyat İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 263.2-ci (Yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Faktla bağlı Xəzər Rayon Prokurorluğunda da cinayət işi başlanıb.

Marşrut xəttinin məxsus olduğu "Aysən LTD" MMC-nin direktoru İradə Əliyevanın səbiq nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun yaxın qohumu və həmkəndlisi olduğu iddia edilir. Ötən il də bu şirkətə məxsus bir neçə avtobus qəza törədib. İ.Əliyeva unikal.org-a baş verən hadisə ilə bağlı danışmaq istəmədiyini deyib: "Özüm yaxşıyam. Məni narahət etməyin. Baş verən hadisəyə münasibət bildirmək istəmirəm. Bakı Nəqliyyat Agentliyi jurnalistlərin suallarını cavablandırır. Bu barədə sizə də məlumat lazımdırsa, Bakı Nəqliyyat Agentliyinə

müraciət edin".

Məsələ ilə bağlı BNA-nın mətbuat xidmətinin rəhbəri Mais Ağayev deyib ki, qəzadan sonra daşıyıcı şirkətə xəbərdarlıq olunub: "Hələlik baş verən hadisə ilə bağlı araşdırma gedir. Son qərar verəcək. Daşıyıcının xətdən uzaqlaşdırılıb-uzaqlaşdırılmaması araşdırmanın nəticəsindən sonra məlum olacaq". Qeyd edək ki, Bakıda fəaliyyət göstərən 7 marşrut xətti məhz "Aysən LTD" MMC-yə məxsusdur.

Aman, narkoman!

Hadisənin əsas günahkarı olan sürücü Əlixan Şirəliyev bundan əvvəl də ölümlə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi törətdiyi üçün məhkumluq həyatı yaşayıb. Məlumatı Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin bölmə rəisi, polis polkovniki Vaqif Əsədov təsdiqləyib. Belə ki, baş verən qəzadan sonra tibbi müayinədən keçirilən sürücünün narkotik istifadəçisi olduğu üzə çıxıb.

Nəqliyyat üzrə ekspertlər bildirir ki, sürücülük üçün müraciət edənlər ilk növbədə ciddi şəkildə narkotestdən keçirilməlidir. Çünki sərxoş sürücüləri müəyyənləşdirmək mexanizmi asan olsa da, narkotik maddə qəbul etmiş sürücüləri belə tez aşkarlamaq mümkün deyil. Bu halda əsas məsuliyyət daşıyıcı şirkətlərin üzərinə düşür. Onlar işə götürdükləri hər bir sürücüdən narkoloji test olunmağı tələb etməlidirlər. Narkoloji dispanserdən sürücülər keçib, analiz nəticələrini götürməlidirlər. Şirkət də bilməlidir ki, doğrudan da bu sürücü narkotik aludəçisi deyil. Yalnız narkoloji testlər vasitəsilə müəyyən etmək olar

ki, sürücünün narkotik asılılığı varmı. Çünki iş vaxtı sürücünün narkotik qəbul etdiyini müəyyənləşdirmək çətindir. Avtobusları da adətən dövlət yol polisləri saxlamır. İri tutumlu sərnişin avtobuslarında sürücülərdə bir arxayınlıq yaranır ki, onsuz da onları yol polisləri saxlamayacaq.

Vaqif Əsədov onu da bildirir ki, həmin avtobusun məxsus olduğu "Aysən" MMC-nin rəhbərliyinə BŞDYPI tərəfindən dəfələrlə xəbərdarlıq olunub və nöqsanların aradan qaldırılması ilə bağlı tövsiyələr verilib. Lakin bu istiqamətdə heç bir dəyişiklik baş verməyib.

Yaralıların vəziyyəti ağırdır

Səhiyyə Nazirliyindən ve-

riən məlumata görə, yaralıların əksəriyyətinin yerləşdirildiyi Sabunçu rayonunda yerləşən 3 sayılı Şəhər Klinik Xəstəxanasında hazırda 12 nəfər saxlanılır. Onlardan 5 nəfəri reanimasiya şöbəsindədir, 3 yaralı əməliyyat olunub, 2 nəfərin vəziyyəti ağırdır.

"Semaşko" xəstəxanasına 6 nəfər yerləşdirilib, onlardan 2 nəfəri artıq evə buraxılıb. Qalan yaralıların 3-nün vəziyyəti orta ağır, birinin vəziyyəti isə ağırdır. Həmin şəxsin böyrəyinin biri kəsilib götürülüb.

Travmatologiya İnstitutuna isə 3 nəfər gətirilib, onlardan biri artıq evə buraxılıb. Qalan iki nəfərdən biri oktyabrın 2-də əməliyyat olunub.

□ ORXAN,

"Yeni Müsavat"

Yola çıxmaq = düşmənlə təmas xəttinə getmək

Xəlil KAZIMLI

Biz heç olmasa bu məsələni həll etməliyik - yollarda qəzaların kütləvililiyi məsələsini.

Bu da Qarabağ münaqişəsi deyil ki, açarı əlimizdə olmağa, ya da gücümüz yetməyə.

Bu, heç ölkənin həlli çətin olan digər böyük problemlərdən biri də deyil ki, da onu həll etməyə iradəmiz, səriştəmiz çatmasın, müvafiq arzumuz olmasın.

Yollarda kütləvi qəzalar problemini həll etmək olar. Mümkündür. Həm də çox aktualdır. Hər gün qəzalarda ortalama dörd adamın ölüyü barədə xəbərlər gəlir. Dörd o qədər də yaranan olur.

Hər qəzaya görə həbsə düşənləri də nəzərə alsaq, bu, böyük insan itkisi deməkdir. Demək, qəzalar gerçəkdən ölüm-qalım məsələsidir.

Son on il ərzində ölkəmizin yollarında baş verən qəzalarda ildə orta hesabla 1000 (min) adam ölüb. Elə il olub ki, ölənlərin sayı 1160-a çatıb, elə il də olub, 980 adam qəza qurbanı olub.

Bu, son 10 ildə 10 mindən çox vətəndaşımızın təsadüfi yol qəzalarına qurban getməsi deməkdir. 10 min insan (əksəriyyəti cavan və ortayaşlı kişi) az deyil.

Müqayisə üçün deyək ki, əhalisi Azərbaycanın əhalisi qədər olan Avropa ölkələrində 10 ildə yol qəzalarında heç 500 adam da ölməyib. O ölkələrdə ildə ortalama 40-50 civarında yol qəzası qurbanı olur.

Bu da o deməkdir ki, bizdə yollar düşmənlə təmas xətti kimi bir şeydir. Necə ki, təmas xəttindəki səngərdə ani səhv buraxan adam düşmənlə snayper tərəfindən vurula bilər, eləcə də bizdə yollarda ani bir səhv çoxölümlü qəzalara səbəb olur.

Çünki biz sürücü olaraq çox məsuliyyətsiz, intizamsız, səriştəsizlik. Üstəlik, hövsələsizlik. Bir saniyə səbr etməkdənsə təhlükəyə atılmağı gözə alırıq.

160 sayılı marşrutda işləyən avtobusun qatara çırpılması hadisəsi məhz o məsuliyyətsizliyin, səriştəsizliyin, intizamsızlığın, ən başlıcası hövsələsizliyin nəticəsində baş verib.

Bu, nə ilk hadisədir, nə də bu gedişlə sonuncu olacaq. Bizim ölkədə müvafiq sektordakı vəziyyətə baxanlar mövcud problemi həll etmək üçün ciddi tədbirlər görməlidirlər.

Avropa ölkələrində bu kələfi çözməyin yolunu çoxdan tapıblar. Orada 9-cu sinifi 3-lə bitirən hər kəsə asanlıqla sürücülük vəsiqəsi verilmir. Bunu almaqdan ötrü onlar az qala universitet bitirməyə bərabər əziyyət çəkməli, imtahan verməli, avtomobil idarə edilməsi xüsusunda öz bilik və bacarıqlarını sübut etməlidirlər. Asan deyil. Hər adam vəsiqə ala bilmir və imtahanda ələnlər. Belələri maşına minib yola çıxma bilmir.

Eləcə də nəqliyyat şirkətləri sürücü vəzifəsinə adam qəbul edərkən onu hərtərəfli araşdırır, psixi sağlamlığından zərərli vərdişlərə aludəçiliyinə qədər hər cəhətinə bələd olur, sonra işə götürürlər.

Bir narkomanın hansısa nəqliyyat şirkətində işə düzəlməsi müşkül məsələdir.

Ancaq bizdə necədir? İki-üç ay öncə avtobus sürücüsü sərnişin dolu avtobusu idarə edə-edə siqaretə anıya doldurarkən görüntülənmişdi. Bu, ona baha başa gəldi, söz yox, amma başqa bu sayaq vərdişləri olan sürücülərə, eləcə də onları işə götürən sahibkarlara dərs olmadı.

160 sayılı avtobusun sürücüsünün də narkoman çıxması həmin məsuliyyətsizliyin göstəricisidir.

Belələri taksidürücüləri arasında da kifayət qədərdir. Hamı bilir ki, içkili maşın sürmək olmaz, amma belə çıxır ki, avtobusu və ya taksini nəşəli sürmək olar. Spirt iyi gəlmir, vassalam. Anaşanın iyi isə siqaret tüstüsünə qarşır, gedir. Heç yol polisində də ağılına gəlməz ki, budur, siqaret çəkəkə gələn, bərk sürən sürücü əslində marixuana çəkir və belə məsuliyyətsizlik edir.

Hər kəs bu faktla barışıb ki, avtobus sürücülərinin sürüşü budur: yolun yarısını olduqca yavaş, o biri yarısını olduqca bərk sürürlər (guya ki, interval tənzim edirlər), işıqforun qırmızı işığından keçirlər, şlaqbaumlara, qoşa xəttin tələbinə, digər yol nişanlarına məhəl qoymurlar.

Bu isə heç də həmişə yaxşı sonluqla nəticələnir. Bir gün narkoman sürücü camaatı kütləvi şəkildə qəzaya uğradır, bir neçə nəfərin ölümünə, 20-30 nəfərin yaralanmasına səbəb olur.

Bəs çıxış yolu nədir? Çıxış yolu belə adamların sürücülük vəsiqəsi əldə edə bilmələrini bloklaşdırmaq, bu cür ölüm-qalım məsələsi olan işlərə qəbul etməməkdir. Hər adam pilot olmadığı kimi, hər adam da 60-80 nəfəri mənzil başına aparacaq avtobusun sürkanı arxasına oturmamalıdır.

Bu problemi həll etmək çətin deyil, iradə, qətiyyət, prinsiplilik lazımdır. Heç olmasa bu problemi həll edək.

Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazil Mustafanın parlamentin son sessiyasında Azərbaycanda məmurların qorunması ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər müzakirələr doğurub. Deputat bildirib ki, Azərbaycanda məmurları qoruyacaq heç bir mexanizm yoxdur.

O qeyd edib ki, ölkədəki məmurlar öz işlərini bilən savadlı və dürüst mütəxəssislərdir: "Müəssisə sahibi, komitə sədri, nazir dəyişən kimi məmurların problemləri yaranır. Hər bir nazir, ya komitə sədri "öz meyarlarını" gətirir və oranı istədiyi kimi idarə edir. "Sözə baxmayanları" isə istədiyi vaxt işdən çıxarır. Heç nəyi, o cümlədən həmin məmurun keçmiş fəaliyyətini nəzərə almır. Ona görə də məmurları qoruyacaq hüquqi mexanizmlərin yaradılmasına ehtiyac var. Parlament bu məsələdə öz üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirməlidir".

F.Mustafa öz fikirlərinə "Yeni Müsavat"da daha geniş şərh verdi: "Burada əsas məsələ odur ki, məktəbdən tutmuş, nazirliyə qədər yeni vəzifələrə təyin olunmuş şəxslər guya islahatlar aparır, islahatlar bir kənar qalır, ilk işləri vəzifə dəyişikliklərinə başlamaq olur. Mətbuatdan siz də oxuyursunuz ki, beş nəfəri çıxardı, yerinə öz yaxın adamını gətirdi, yaxud on nəfər çıxarıb yaxın adamlarını həmin vəzifələrə təyin etdi. Çıxarılanların böyük əksəriyyətinə də orden, mükafatlar, əməkdaş işçi filan kimi adlar verilib. Bunun müqabilində bu şəxslər bir günün içərisində vəzifələrini itirirlər. Məmur yetişdirmək asan məsələ deyil ki. Yaxın adamlarını vəzifələrə yerləşdirmək üçün uzun illər çalışmış məmurları vəzifələrindən uzaqlaşdırmağın heç bir adı yoxdur. Ümumi şəkildə hamıdan ərizə alırlar, ərizəni yaz, özüm bilərəm kimi saxla-

İşdən çıxarılan məmurların müdafiəsinə qalxan deputata dəstək gəldi

Fəzail Ağamalı: "Onun fikirlərini bölüşürəm..."

Fəzail Ağamalı

yacam vəzifədə, kimi yox. Bu da "məmur soyqırımı"na gətirib çıxarır. Azərbaycanda artıq keyfiyyətli məmur yetişmir. Bu da dövlət üçün böyük təhlükədir. Ona görə bu məsələni gündəmə gətirdim. Elə dövlət qurumları var ki, uzun illərdir işləyib, nazir nə deyibse onu icra edib. Nazirin dediyini icra edənləri bəzən görürsən ki, düşmənlər olar. Nəticədə onlar da küçələrə düşüb iş axtarmağa başlayırlar. Həmin şəxslərin peşə dəyişmək, başqa peşələrdə işləmək imkanları yoxdur. Onların ailələri, arxalarında duran insanlar var, sıxıntı içərisində insanları yaşamağa məcbur etmək olmaz. Məmurları əsassız şəkildə işdən çıxarmaq yolverilməzdir. Əgər bir məmur barəsində cinayət işi varsa, korrupsiya halları mövcuddursa, bu

başqa məsələ. Məmur əgər işini normal yerinə yetirirsə, mütləq o çıxmalıdır, rəhbərin yaxın adamı gəlməlidir kimi yanaşma tam absurddur. Azərbaycanda bu cür hallara son qoyulması, qanunvericiliklə bu kimi halların qarşısının alınması çox vacibdir. Bununla bağlı hüquqi mexanizmlərin yaradılmasının birinci vacib şərti məhkəmənin müstəqilliyidir. Əgər müstəqil məhkəmə olsa, kimsə cəsarət edib məmuru bu şəkildə çıxara bilməz. Elə qurumlar var ki, onu məhkəməyə vermək imkanı yoxdur. Versən də məhkəmə haqlı və ya haqsız onların xeyrinə qərar çıxaracaq. Məhkəmələrə şərait yaratmaq lazımdır ki, bu şəkildə vəzifələrini itirən məmurların hüquqlarını qoruya bilsin. Bu məsələlərlə bağlı parlamentin üzərinə qanunvericilik qəbul etmək düşür.

Çünki bizim nəzarət funksiyamız yoxdur. Sözümlərin də elə bir kəsəri yoxdur. Heç bir quruma söz deyə bilmirik. Ancaq büdcə layihəsinin müzakirəsinə fikrimizi bildiririk, o da nəzərə alın və ya alınmaya. Ona görə bunlara təsir gücümüz yoxdur. Sadəcə, qanunvericiliklə onların işlərini yüngülləşdirici addımlar ata bilərik. Əsas ağırlıq məhkəmələrin üzərinə düşür. Çevik məhkəmə mexanizmi olmalıdır ki, qısa müddətdə işdən çıxarılmış məmurun işinə baxılsın. Çünki bu dövlətə güvəni sarsıda bilər. Maraqlıdır ki, çıxarılan insanların baxanda onların böyük əksəriyyətinin prezident tərəfindən təltif edildiyini görürük. Belə insanları çölə atmağın hansı əsasları var? Əgər vəzifələrinə layiq deyildilərsə, necə təltif olunurlar? Hakim partiyanın içərisində də kifayət qədər qabiliyyətli, keyfiyyətli insanlar var. Onlar uzun illər məmur kimi fəaliyyət göstərirlər. Hakim partiyanın üzvünə niyə bu münasibət göstərilir? Bunların hamısı ciddi şəkildə müzakirə olunmalı məsələlərdir. Onun üçün də bunları gündəmə gətiririk".

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı həmkarının dediklərinə haqq qazandırdı: "Fəzail bə-

şərsini men başqa kontekstdə başa düşdüm. O, de elə bir kəsəri yoxdur. Heç ümumiyyətlə, aparılan kadr dəyişikliklərinə öz mənfi münasibətini bildirmədi. Sadəcə olaraq, ölkə prezidentinin səlahiyyətində olan nazirliklərin, komitə sədrələrinin təyinatından sonra gələn nazir və ya komitə sədrinin dərhal uzun illər boyu çalışan, təcrübə toplayan, öz sahəsinin peşəkara olanları işlərdən kənarlaşdırmasına və özlərinə yaxın olanları vəzifələrə gətirməsinə mövqe bildirdi. Düşünürəm ki, Fazil bəy bu istiqamətdən narahatçılıq keçirdiyini ifadə etdi. Onun fikirlərini bölüşürəm. Dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin hər birində əgər təsnifat aparsaq görürük ki, nazirlər ayrı-ayrı sahələr üzrə fəaliyyətini quranlar vəzifələrində qalırlar. Çünki onlar sahələrinin peşəkardır. Amerika, Türkiyə və digər dövlətlərdə bu belədir. Fazil bəy bu cür yanaşma ilə fikirlərini ifadə etdi. Onu da bu baxımdan anlamaq olar. Ölkə prezidentinin son 5 il apardığı kadr islahatları kifayət qədər düşünülmüş, əsaslandırılmış kadr siyasətidir. Ölkə rəhbərinin etimadını qazananlar, xalqa xidmət edənlər, Azərbaycan dövlətinə töhfə verənlər tutmuş olduqları vəzi-

fələrə davam edirlər. Hansı nazir və ya komitə sədri prezidentin etimadını itirirsə, xalqa və dövlətə xidmət etmək əvəzinə, neqativ işlərlə məşğul olursa, ölkə rəhbərinin onlara qarşı barışmaz mövqeyi ortadadır. Onlar vəzifə başında qalırlar. Bu baxımdan prezidentin kadr siyasətinə müsbət yanaşaram. Xüsusi olaraq, bu il prezident seçkilərindən sonra ölkə prezidentinin kadr siyasətində kifayət qədər təcrübəsi olan gənc nəsələ mənsub insanların irəli çəkilməsi çox müsbət haldır. Bu addımlar ancaq alqışlanmalıdır. Ümidvaram ki, onlar özlərindən əvvəlki sələflərinin səhvlərini təkrarlamayacaqlar, sona qədər ölkə rəhbərinin etimadını doğruldacaqlar, potensiallarını xalqa və dövlətimizin inkişafına sərf edəcəklər. Bildiyim bir faktı deməyi borc bilərəm. Vaxtilə "Azərnerji"də regional qurumlar yaradıldı, islahat adı altında müxtəlif dəyişikliklər edildi, orada çoxsaylı mütəxəssislər kənara qoyuldu, elektrik enerjisi ilə hər hansı bir bağlılığı olmayanlar elektrik sistemində cəlb edildi. Bu ayrı-ayrı qurumlarda bəzən özünü ifadə edir ki, illər uzununu çalışıb, təcrübə qazanıb, potensialı, enerjisi var, amma biri vəzifəyə gələn kimi belə insanları qoyur kənara, yeni şəxslər gətirir. Yeni şəxslər də 5 il işləyir, yeni gələn də onları çıxarır, başqaları ilə əvəzləyir. Bu ənənəyə son qoymaq lazımdır. Mənə elə gəlir ki, Fazil bəyin dediyi fikirlərdə bu məqsədlər dayanır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Fazil Məmmədovun müalicədən sonra harada olduğu bilinmir

Sabiq vergilər naziri AGF-dən rəsmən getdi

Sabiq vergilər naziri **Fazil Məmmədov** Azərbaycan Güleş Federasiyasının (AGF) prezidenti vəzifəsindən rəsmən ayrılıb.

"Report"un məlumatına görə, bir müddət əvvəl F.Məmmədov istefa ərizəsi yazıb. Artıq onun adı AGF-nin rəsmi saytıdan da çıxarılıb. Prezident əvəzi kimi əvvəllər I vitse-prezident vəzifəsində çalışmış Namiq Əliyev göstərilib. N.Əliyev oktyabrın 2-də

güleşçilərlə federasiya rəhbəri kimi görüşərək, onlara Yeniyyətə III Yay Olimpiya Oyunları və dünya çempionatında uğurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, Fazil Məmmədov 2007-ci ildən Azərbaycan Güleş Federasiyasının prezidenti idi. O, həm də Azərbaycan Otüstü Hokkey və Azərbaycan Velosiped İdmanı federasiyalarına rəhbərlik edir.

Sabiq vergilər naziri Fazil

Məmmədov bir müddət əvvəl Türkiyədəki "American Hastahanesi" müalicə olunub.

Müalicəsi uğurla başa çatdırılan sabiq nazirin səhəti tam normallaşmış. Amma F.Məmmədovun Azərbaycana dönüb-dönmədiyini məlum deyil. Onun hazırda İstanbulda olduğu və istirahət etdiyi bildirilir.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl də Gəncə Beynəlxalq Hospitalında tibb elmləri üzrə

fəlsəfə doktoru İlyas Həsənovun nəzarəti altında müalicə alan Fazil Məmmədovun sonrakı müalicəsinin Türkiyədə davam etdirilməsi qərara alınıb. F.Məmmədov Fransadan xüsusi sifarişlə gətirilən ambulans təyyarə ilə Türkiyəyə aparılıb. O, "American Hastahanesi"nin professorları Orhan Bilge və Mustafa Kerem nəzarətində olub.

Müayinələr zamanı Fazil Məmmədovda pankreatit aş-

Fazil Məmmədov

karlanıb.

Məlumat üçün bildirik ki, pankreatit mədəaltı vəzin iltihabi xəstəliyidir. Kəskin və xroniki pankreatit olmaqla iki yerə bölünür. Kəskin pankreatit zamanı iltihabi proses sürətlə bir neçə gün ərzində inkişaf edir. Bu, adətən tamamilə heç bir iz buraxmadan keçib gedir. Bəzən isə xəstəlik çox təhlükəli olur.

Xroniki pankreatit zamanı iltihab davamlı xarakter daşı-

yır və iltihabi proses daha yüngül xarakterli olur. 10 halda 8-ində bu xəstəliyə səbəb ödə daşları və spirtli içkidir. Digər səbəblərə az rast gəlinir.

Xatırladaq ki, Fazil Məmmədov vergilər naziri vəzifəsindən 2017-ci ilin dekabrında azad edilmiş. Onun yerinə Mikayıl Cabbarov təyin olunub.

□ **ORXAN,**
"Yeni Müsavat"

Onun haqqında ilk məqaləni dərc etdiyimiz gündən Orduxan bütün tarazlığını itirib. Onluğa vurmaq deyirlər, "Yeni Müsavat" bu yalançı, özündənqəhrəmanı cəmi bir yazı ilə bu cür vurub. Günlərdir "...yalançı", deyə küçə uşağı kimi, sosial şəbəkələrdə bar-bar bağırır. Qəzetimizi, bu yazının müəllifini və daha çox da Media Qrupumuzun rəhbəri Rauf Arifoğlunu ləkəsinə gətirən ən kəskin ifadələrlə təhqir edir, özü kimi bir neçəsini də başına yıgıb, şüvənlik salır. Bu adam xeyli müddətdir nyu-medianı verdiyi imkanlardan istifadə edib, dövlət və müxalifət liderlərini, fəalları söyür, təhqir edir, böhtan atır, insanların ailə üzvlərini hədəfə alır. Özü haqda isə bircau tutarlı məqalədən panikləyir, özünü efişdən buraxır...

"Yeni Müsavat" bəyan edir ki, Orduxan Teymurxan haqda yazdığımız yazılar, orada irəli sürülən iddialar doğrudur, qarşımızda Rusiya xüsusi xidmətlərinin bir agenti var, onu hər gün efişə çıxardıb, Azərbaycana doğru qışqırırlar. Azərbaycan iqtidarından narazı olanlara Orduxanın bəzi çıxışları xoş gələ bilər... Lakin hər kəs bilməlidir ki, "borzu-borzu" danışan bu uzunsaç oğlan QRU-nun adicə agentidir: aldığı tapşırıqlara uyğun məlumatları toplayan və ötürən, yeni "stukaç"lıq edən bir "alət"! Xaindir, onu danışıdır və Azərbaycana qarşı istifadə edirlər.

O, heç zaman heç bir mübarizə prosesində olmayıb. Nə bu iqtidara qarşı, nə erməni işğalçılarına qarşı heç bir vaxt mübarizə aparmayıb. Onu məqsədyönlü şəkildə Azərbaycana qarşı çirkin kampaniyalara qoşublar. Üzü 90-lardan bu yana, ta 2015-ci ilə qədər həmin şəxsi nə Azərbaycanda hakimiyyətə siyasi mübarizə apararaq təşkilatlarda görünüb, nə də bir mitinqdə iştirakı qeydə alınıb. Ümumiyyətlə, ömrünün xeyli hissəsini Rusiyada keçirən bu adamın birdən-birə Avropada peyda olub, Azərbaycan dövlətinə qarşı mənəvi terrora başlaması ilk gündən şübhələrə yol açmışdı.

Bu cür təxribat xarakterli davranış taktikası adətən xüsusi xidmət orqanlarına işləyən adamlar tərəfindən həyata keçirilir. Elə isə haqlı suallar yaranmışdı: Axı bu Orduxan kimdir? Haradan peyda oldu? Onu kim və ya kimlər danışdırır? Məqsəd nədir? Bu şəxs haradan maliyyələşdirilib və təlimatlandırılıb? Bu suallar təbii ki, hər zaman düşündürücü olub.

O.Bəbirovun Azərbaycana qarşı hələ 1987-89-cu illərdən hazırladığı haqda müfəssəl bilgiləri birinci və ikinci yazılarda təqdim etmişdik. Bu (üçüncü) yazıda isə onun xüsusi xidmət orqanlarının nəzarəti altında Rusiyadakı fəaliyyəti, Avropaya çıxarılmasının məqsədlərinə dair məlumatları təqdim edəcəyik.

Birinci yazı "Yeni Müsavat" qəzetinin 25 sentyabr 2018-ci il tarixli sayında və musavat.com saytında aşağıdakı linkdən - http://musavat.com/news/orduxan-teymurxan-rus-kesfiyya-tinin-agenti-imis-sensasion-ve-moteber-faktlar_557174.html ttp://musavat.com/news/orduxan-teymurxan-rus-kesfiyya-tinin-agenti-imis-sensasion-ve-moteber-faktlar_557174.html

İkinci yazı isə "Yeni Müsavat"ın 27 sentyabr tarixli sayında və musavat.com saytında aşağıdakı linkdən - <http://musavat.com/news/kentavr-leqebli-orduxan-teymurxan>

Orduxan Teymurxan "əfsanəsi" necə formalaşdırılıb - sensasiya dolu növbəti məqalə...

Bəbirovun 2000-ci ildə ilişməsinin və "bağışlanmasının" pərdəarxası; onun Avropadakı gövələrləndən biri də azərbaycanlı siyasi mühacir dairələrdə QRU-nun nəzarətinin təmin edilməsi və ölkəmizin Rusiyanın maraqlarına maneə yaradan layihələrinə qarşı fəaliyyətə cəlb olunması olub

xan-necə-rusiya-agenti-oldu-sen-sasional-melumatlar_557979.html ttp://musavat.com/news/kentavr-leqebli-orduxan-teymurxan-necə-rusiya-agenti-oldu-sen-sasional-melumatlar_557979.html oxuya bilərsiniz.

Üçüncü yazı:

Orduxan Bəbirovu yaxından tanıyan mənbənin verdiyi bilgilərə görə, o, 1993-cü ildə Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının nəzarətindən demək olar ki, bir addım da kənara buraxılmayıb; Azərbaycandakı yaxınları ilə əlaqələri minimuma endirilib. "Kentavr" əsas etibarilə Murmansk dəniz gəmiçiliyi idarəsinin gəmilərində xarici səfərlərdə olub.

Murmansk dəniz gəmiçiliyinin inzibati binası

Bu əsnada bir məqamı xüsusi vurğulamaq istərdik ki, bəzi məlumatlara görə, sovet dövründə Aeroflot və Dəniz Donanması Nazirliyi (Murmansk dəniz gəmiçiliyi) bu qurumun tərkibində fəaliyyət göstərirdi. QRU (Baş Kəşfiyyat İdarəsi) (rus. Qlavnoe razvedivatelnoye upravlenie - QRU) - Rusiya Silahlı Qüvvələrinin hərbi kəşfiyyatının mərkəzi idarəetmə orqanı) tərəfindən xaricdə əməliyyat tədbirlərinin keçirilməsi üçün örtük təşkilatları kimi istifadə edilirdi. Bu baxımdan da Orduxanın

"dənizçi" kimi fəaliyyəti, özünün dediyi kimi, "xaricdən maşın gətirmək"lə məhdudlaşmışdı. Həmin dövrdə agentlərin əsas işi dəniz daşımaları kanalı ilə xaricə qaçmağı planlaşdıraraq gəmi heyəti üzvlərini müəyyənləşdirilməsi, qaçaqmalçılıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxsi heyət üzvləri barədə nüfuzdancılıq məlumatların toplanması, o cümlədən ticari sövdələşmələr aparmaq məqsədilə əcnəbilərlə əlaqələrə malik olan dənizçilərin aşkarlanması idi. Əldə etdiyimiz məlumatlar "Kentavr"ın bu istiqamətdə üzərində qoyulmuş tapşırıqları uğurla yerinə yetirdiyini göstərir.

Qaynağın verdiyi bilgilər və onun əsasında apardığımız dəqiqləşdirmələrdən aydın olub ki, Orduxanın Azərbaycana yolu Cəbrayılın işğalından (1993), ailə üzvləri Bakının Qaraçuxur qəsəbəsində məskunlaşdıqdan sonra "açılıb". O, 1990-1993-cü illərdə Rusiyada qərət etdiyi, kriminal qaydalarla "haqq" aldığı azərbaycanlı əmək miqrantlarının, xüsusilə Rusiya bazarlarında min bir zəhmətlə alver edib, çörək pulu qazanan soydaşlarımızdan aldığı xərəcə hesabına ailə üzvlərinə böyük paralar göndərməyə başlayıb. Bu, o illərə təsadüf edirdi ki, bütövlükdə Azərbaycan xalqı ağır sosial şəraitdə yaşayırdı. Ev-əşi-

yindən didərgin düşmüş məcburi köçkünlər isə ikiqat ağır durumda idilər. Orduxan isə belə bir ərəfdə həmyerlilərinə sanki acıq vermiş kimi, ailə üzvlərinə Bakıda yüksək həyat şəraiti yaradıb, ev və torpaq sahələri alıb, biznes obyektləri qurub.

Burada bir məqama diqqət yetirək. Ötən yazıda da qeyd etmişdik ki, Orduxan facebook statuslarından birində Azərbaycanın ağır günlərində guya Yaxıyadan Qarabağda döyüşən yaxınlarına pul göndərdiyi, maşınlar yolladığı, həmin maşınlarla silah daşındığı və s. kimi məsələləri açıqlayıb. Amma faktlar başqadır: Onun

qardaşları heç zaman döyüşməyiblər, birinci Qarabağ savaşında Rusiyadakı azərbaycanlılardan topladığı pullar hesabına xaricdən gətirdiyi bahalı maşınlar isə ailəsinin maddi durumunun yaxşılaşdırılmasına sərf olunub.

Bəbirov qardaşlarından ancaq birinin - Şakirin sosial şəbəkələr vasitəsilə nümayiş etdirdiyi veteran vəsiqəsi isə saxtadır! Həmin vəsiqənin nömrəsi hərbi komissarlıq sisteminin qeydiyyatlarında belə keçmir, xidmət etdiyi hissələr barədə məlumat, habelə veteranlar arasında onunla birgə xidmət etmiş və Şakiri tanıyan bir kimse yoxdur!

Orduxanı yaxından tanıyan şəxs bildirir ki, "Kentavr" 90-cı illərin ikinci yarısında, Çeçenistandakı döyüş əməliyyatlarının iştirakçıları olan, Azərbaycanda məskunlaşmış (bəziləri müalicə, bir qisim isə sığınacaq üçün) çeçenlərin ətrafında əməliyyat araşdırmalarına da cəlb edilmiş.

Orduxanın bu araşdırma çərçivəsində əsas fəaliyyəti Azərbaycanda məskunlaşmış, 1996-1997-ci illərdə Çeçenistan prezidentinin səlahiyyətlərini icraçısı olmuş, 2004-cü ildə Doha şəhərində QRU tərəfindən qətlə yetirilmiş Zalimxan Yandarbiyevün tərəfdarı olan çeçen döyüşçüləri barədə məlumatları toplayıb, QRU-ya ötürmək olub... Bəzi məlumatlara görə, həmin dövrdə Azərbaycanda 10 minədək çeçen məskunlaşmış...

Z. Yandarbiyev

Bəbirovlar ailəsinin tanıyan şəxs deyir ki, həmin vaxtlar Orduxan Azərbaycandakı idman və digər obyektlərin qapılarını "səxavətlə" ölkəmizdə sığınacaq tapmış çeçenlərin üzünə açmaq və onların icma halında həmin yerlərdə toplanmalarına şərait yaradıb, bu yolla Rusiya hərbi kəşfiyyatı üçün zəruri məlumatları toplayıb və öz kuratoruna təqdim edib...

Orduxanın fəaliyyətini uzun müddət ərzində müşahidə etmiş,

onun haqqında kifayət qədər bilgiləri olan mənbə deyir ki, "Kentavr"ın Rusiya ərazisindəki fəaliyyəti 2000-ci ildən başlayaraq nisbətən "səngidilib". Bu, QRU-nun onu növbəti məqsədlərində istifadə planları, həmçinin Rusiya xüsusi xidmət orqanları arasında səlahiyyət bölgüsünün dəqiqləşdirilməsi ilə bağlı olub.

Hərbi kəşfiyyat ona həvalə olunmuş yeni tapşırıqların icrasına hazırlaşması prosesində agentura aparatını yeni cavabdehlik məntəqələrinə çıxarmalı olub. Bu isə QRU-nun "perspektivli" və yeni vəzifələrinə uyğun hər bir agentinə yeni "əfsanə"nin formalaşdırılmasını tələb edirdi.

Belə bir şəraitdə saxta cinayət işi çərçivəsində Orduxan reket və pul tələb etmədə, ayrı-ayrı şəxslərə qarşı zorakılıq əməllərində günahlandırılıb, eləcə də onun bərsəndə axtarış elan edilib. Əməliyyat "əfsanə"sinə uyğun olaraq, "Kentavr" rus millətindən olan şəxslərə, xüsusilə imkanlı olan şəxslərə, xüsusilə imkanlı, yaşlı qadınlara qarşı dələduzluq cinayətləri "törədir". O, bir neçə rus qadının mülkünü dələduzluqla ələ keçirməyə çalışıb, bəzi epizodlarda buna nail olub. Həmçinin imkanlı ruslardan hədələmə yolu ilə pul tələb etməyə "başla-

mövçudluğuna dair şübhələri aradan qaldırmağa çalışıb. Beləliklə də O.Teymurxan fərqli missiyalarla xarici ölkələrə yerləşdirilib".

Məlumatlara görə, o, Murmansk tərk edərək xarici ölkələrə sığınandan sonra QRU-nun planlaşdırılmış əməliyyatları əsasında bir neçə istiqamətdə fəaliyyətə başlayıb.

QRU-nun tapşırığı əsasında onun ilk missiyası Hollandiyada məskunlaşmış azərbaycanlı siyasi mühacirlər, xüsusilə də "Talış Müğən Respublikası"nın lideri Ələkrəm Hummatov və onun ətrafı ilə bağlı əməliyyat müşahidələrinin aparılması olub. Bu da təsadüfi bir tapşırıq kimi qiymətləndirilə bilməz. Çünki Ə.Hummatov Azərbaycandakı destruktiv fəaliyyəti ilə bağlı QRU-nun əlaqəsində olduğundan, həmin ölkədə yaşayan azərbaycanlıların bu separatçı baxışlı şəxslərə qarşı mümkün aksiyalarını nəzarət etməklə bağlı gövələndirilib.

Bir müddət sonra Ə.Hummatov əməliyyat mənbəsi kimi QRU tərəfindən Ermənistan hərbi kəşfiyyatının nəzarətinə verildiyindən, Orduxan özünün yeni missiyasına hazırlıqlara istiqamətləndirilib.

Bu mərhələdə O.Bəbirov "yat-

yıb". Axtarışa verilsə də, QRU və Rusiyanın digər hüquq-mühafizə orqanlarının kanalı ilə "Kentavr" Avropaya çıxarılıb.

Mənbəmizin sözlərinə görə, təhlükəsizlik orqanlarının fəaliyyətində "agent" in yeni "əfsanəsi" formalaşdırılması həmin şəxsin əvvəlkindən fərqli əməliyyat tapşırığını uğurla yerinə yetirilməsinə zəmin hazırlamaq məqsədini daşıyır. Konkret nümunədə bu addım Orduxanın Qərb ölkələrinə çıxarılması fonunda onun Rusiya hakimiyyət orqanları ilə əlaqələrinin mövcudluğuna dair mümkün şübhələri aradan qaldırmağa yönəlib.

Sitat: "Kentavr"ın Rusiya ərazisindəki fəaliyyətinin 2000-ci ildən başlayaraq nisbətən "səngiməsi" QRU-nun öz agentinə yeni "əfsanə" formalaşdırmaq planları ilə əlaqəli olub. Hərbi kəşfiyyat Qərb ölkələrində həyata keçiriləcək və Rusiyanın maraqlarının təmin olunmasına yönələcək yeni əməliyyat üçün Orduxanın RF hakimiyyət orqanları ilə əlaqələrinin

mış agent" qismində yaşadığı ölkədə leqallaşma ilə bağlı məsələləri həll etməli olub. O, "alfons" qismində yaşlı qadınlara münasibətlər yaratmaq, həmin ölkədə oturmaq, təhsil səviyyəsini artırmaq, yerli dili və mədəniyyəti öyrənmək, əlaqələrini genişləndirməyə başlayıb. "Kentavr"ın əsas məqsədi ölkə vətəndaşlığını əldə etmək, kuratorların maliyyə dəstəyi ilə kiçik biznes şəbəkəsi qurmaq və "Mərkəz"dən veriləcək tapşırıqların icrasını üçün göndəriləcək pul vəsaitlərinin leqallaşdırılmasına nail olmaq olub. 2000-2010-cu illər ərzində Orduxan qarşısına qoyulmuş bu tapşırığı yerinə yetirə bilsin və daha strateji əhəmiyyətli əməliyyatlara istiqamətləndirilsin. Ələlxüsus, 2011-ci ildən başlayaraq, Rusiyada müəyyən dairələrin Azərbaycana qarşı müxtəlif təxribatçı addımlar atmağa başlaması ilə əlaqədar...

(davamı sabahki sayımızda)

□ **Elsad Məmmədli,**
"Yeni Müsavat" qəzetinin redaktoru

Keçmiş nazirin şlaqbaumu

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Xasiyyəti necə tündmüş
mənə heç güzəşt etmədi
ürəyin geniş etmədi
bir an nədir gözlemədi
dovgam çürüdü, a dostlar"

(Nərin Kamal)

Əlbəttə, qatar avtobusla toqquşubsa, bunda günahkar keçmiş nazirin qohumları olmalıdır. Ya da tanışları. Deməli, bu tip bütün marşrutları öz yaxın adamlarına satıb aradan çıxmışdır. İndi biz də bunun altını çəkirik. Narkomanı gətirib avtobus sürücüsü qoyublar. Üstəlik, türmədə yatıbmiş. Yüz faiz bunun türmədə yatarkən beynini pozanlar arasında AXC-Müsavat dövründən qalma hansısa siyasi dustaqlar olmuşdur. Araşdırma dərinə aparılsa üzə çıxacaqdır. İndiki kadrların, indiki nazirlərin nə günahı ola bilər ki? Məsum insanlardır. Hamısının etəyində namaz qılmaq olar. Bu istiqamətdə dövlət proqramı da vardır. Yeni məmurların etəyində namaz qılmaq dövlət şurası tərəfindən maliyyələşdirilir. Lap istəsən dövlət sənə qəbiristanlığa gedib yasin oxumağa məşin ayırır. Hansı dövlətdə beləncik şey vardır? Harada ölümlər və dirilər bu cür dövlət qayğısı ilə əhatə olunmuşdur?

Bu yerdə dahi klassikdən bir sitatın dəmi gəlmişdir: "Kafesantanda cəm olurlar Parisin gözəlləri. Hem sənün üçün teatr gətirirlər, həm oynuyurlar, həm oxuyurlar və bir məclis ki, hər iki dünyanın şahidləri oraya gəlirlər. Xahiş etsən sənünlə şam edib sübhədək sənə mehman olurlar. Xülasə, nə deyim, görməmişən, bilməzsən. "Şəniden key bütöv mənəndi didən". Bəh-bəh. Uşaqlarınıza da belə şeylərdən oxumağı öyrədin, ləzzət alsınlar.

Ancaq bir məsələ hələ də mənasız şəkildə müzakirə olunur ki, orada şlaqbaum avtobusun yolunu bağlayıbmiş, ya bağlamayıbmış. Guya çox böyük önəmi vardır. Qatar idarəsi deyir, avtobus şlaqbaumu qırıb qatarın yoluna gribdir. Camaat isə bir video yayır (ax, ax, evin yıxılısın video, yutub çıxardan), deyirlər yol açıq olub. Birincisi, "şlaqbaum" sözünün kökünə baxmalıyıq. Bu, alman dilindən gələn sözdür. Hərfi mənəsi dilimizə "yıxılmış ağac" kimi tərcümə edilir. Qəzanın baş verdiyi Binə ərazisində isə nəinki yıxılmış, heç düz ağaca rast gəlinmir, ora tarixən səhralıq ərazidir, yalnız hava limanı tikmək, xoşbəxt diyarımızdan hansısa xaraba yerlərə uçmaq mümkündür. Deməli, dəmiryolu idarəsinin şlaqbaumun bağlı olması haqda təkzibi həqiqətə daha yaxındır. Bu yerdə dahi filosof Platon (yeni Əflatun müəllim) yaxşı deyibdir: "Qoy avtobus qatarla toqquşsun, lakin həqiqətin marşrutu reysdə qalsın". Yeri gəlib, bəzi taxtabaş müxbirlərə demək istəyirəm ki, dəmiryolunda qatarın üstündə getdiyi şeyin adı rels-dir. Reys başqa zaddır.

Eyni zamanda fikir versək avtobus marşrutunu fırladan firmanın adı "Aysən"dir. Bu da şən həyatımızı göstərir. Ümumiyyətlə isə düşünürəm, hətta fikirləşirəm ki, Nazirlər Kabineti yanında (ya da böyründə - baxır sən harada durub buna baxırsan) dil komissiyası bu lənətə gəlmiş, yabançı, millətimizə, soykökümü zidd "şlaqbaum" sözünü nəse milli sözlümüzlə əvəz etmədikcə bizdə qatarların avtobuslarla toqquşmasının qarşısını almaq çətin olacaqdır, hətta bəlkə də mümkün olmayacaqdır.

İkincisi, nəqliyyatın intellektual idarə edilməsi prosesinə keçmiş nazirin vaxtında 100 milyon manatdan çox pul ayrılıbmışdı. İndi isə dayanacaqlarda bir dənə də elektron lövhə çalışmır. Beynəlxalq Avtovağzal bata-bata gedib Naxçıvanda Batabat yaylağına çıxmaq üzrədir. Hətta orada yayda adam ölmüşdü. Elə bil başqa dünyaya adamı nəql edən nöqtədir. Bəs indi biz nə edək? Keçmiş naziri haradan tapıb pulu geri alağ? Çətin məsələdir. İki dəfə devalvasiya da olub, hələ bunun faizini hesabla...

Düşünürəm, hətta fikir edirəm ki, bizdə nəqliyyatın hərəkətini tənzimləmək üçün lap başdan başlamalıyıq. Yeni bu bir-iki köhnə nazirlik problem deyildir. Lap qabağa getsək, Bakıda konka yolu, fayton nəqliyyatı, at-eşşək arabalarının hərəkəti, o cümlədən dəvə karvanları düzgün istiqamətlənməyibdir. Elə o vaxtlar da görürdün dəvə getdi girdi palçığa, neçə adam batdı. Lökbatan qəsəbəsinin adı beləncik yaranmışdır. Yaxud Ceyranbatan. Bunu ta özünüz fikirləşin necə yaranıb, mənə ayrılan yer bitdi, bir az da yazsam, başqa müəlliflə toqquşmalıyam.

Azərbaycana qarşı separatçılıq edən və sentyabrın 6-da Rusiya polisi tərəfindən saxlanılan "Tolişi Sədo" qəzetinin keçmiş baş redaktoru Fəxrəddin Abboszadənin Azərbaycan ekstradisiyası xeyli müddət keçsə də, hələ reallaşmayıb. F.Abboszadə saxlanıldıqdan sonra Azərbaycan Baş Prokurorluğu ilə Rusiya hüquq-mühafizə orqanları arasında bu işin mümkün qədər tez həyata keçirilməsi üçün müvafiq hüquqi işlərin həyata keçirilməyə başlandığı barədə xəbər yayılmışdı. Ancaq hələlik rəsmi açıqlanmayan səbəblərdən məsələ həllini tapmayıb.

Xatırladaq ki, Fəxrəddin Abboszadə sentyabrın 6-da Moskva vilayətinin Lüberets rayonunda həbs olunub. Rusiya KİV-i yazmışdı ki, o, Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının rəsmi sorğusu əsasında federal axtarışa verilib və bunun əsasında saxlanılıb. Sentyabrın 7-də isə Moskva vilayəti Lüberets Rayon Məhkəməsinin hakimi İ.Juravlevin hökmü ilə Azərbaycan ekstradisiyası üçün 1 aylıq müddətə barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Fəxrəddin Abboszadə Ələkrəm Hümətov tərəfindən 1993-cü ildə yaradılmış qonardarma "Talış-Muğan Respublikası Milli Məclisinin sədri" təyin olunmuşdu. Ölkə ərazisinin bölünməsinə yönəlmiş separatçı fəaliyyətinin qarşısı alındıqdan sonra qaçıb Rusiyaya sığınan Abboszadə uzun müddətdir xaricdən Azərbaycan dövlətçiliyi əleyhinə mütəmadi təxribat xarakterli kəskin çıxışlar edirdi. O, ermənilərə məxsus KİV-də də Azərbaycanla qarşı separatçı çıxışlar edib. F.Abboszadənin Ermənistan xüsusi xidmət orqanları ilə sıx əlaqədə olduğu güman edilir.

Dəfələrlə İrəvanda separatçı tədbirlərə qatılan F.Abboszadə Azərbaycanı, hakimiyyəti, müxalifəti, siyasi partiyaları, medianı ən müxtəlif "cinayətlər, repressiyalar, təhqirlər"lərdə suçlayıb.

Fəxrəddin Abboszadənin beynəlxalq axtarışa verilməsi təşəbbüsü ilə Azərbaycanın Baş Prokurorluğu çıxış edib. 12 iyul 2018-ci ildə onun haqqında cinayət işi açılıb. O, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 281.2-ci (Dövlət əleyhinə yönələn açıq çağırışlar, hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, zorla saxlanılmasına və ya Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə və ya ərazi bütövlüyünün parçalanmasına yönələn açıq çağırışlar etmə, habelə bu cür məzmunlu materialları yayma) və 283.1-ci (Milli, irqi, sosial və ya dini nifrət və düşmənçiliyin salınmasına, milli təyəqətin alçaldılmasına, habelə milli, irqi və ya dini mənsubiyyətdən asılı olaraq vətəndaşların hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına və ya üstünlüklərinin müəyyən edilməsinə yönələn hərəkətlər, aşkar surətdə, o cümlədən kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə olunmaqla törədildikdə) maddələri ilə ittiham edilir.

F.Abboszadənin hələ də Azərbaycan təhvil verilməməsi ortaya suallar çıxarır. Bir aya yaxındır saxlanılan şəxsin

Separatçı Fəxrəddin Abboszadənin ekstradisiyasının yubanmasında sirr pərdəsi

Azərbaycana qarşı fəaliyyətdə ittiham olunan Abboszadə barəsində Rusiya məhkəməsinin verdiyi bir aylıq həbs müddəti 7 oktyabrda başa çatır, əgər yaxın günlərdə...

təhvil verilməməsinin arxasında hansısa hüquqi və ya siyasi məsələlər dayanırmı? Ümumiyyətlə, ekstradisiya prosesi necə həyata keçirilir? F.Abboszadə məsələsində yubanma varmı? Oktyabrın 7-də F.Abboszadənin 1 aylıq həbs müddəti bitir. Onun barəsində qərar necə ola bilər?

Tanınmış vəkil Əsəbəl Mustafayev "Yeni Müsavat"ə bildirdi ki, saxlanılan şəxsin ekstradisiyası üçün prokurorluq Rusiyanın hüquq-mühafizə orqanlarına həmin adamın cinayət işi haqqında sübutları, sənədləri, onun tərəfindən cinayət törədildiyini təsdiq eləyəcək əsaslı şübhələr və şübhələri təsdiq eləyəcək sübutlar haqqında sənədləri təqdim etməlidir. Rusiyanın müvafiq rəsmi orqanları isə saxlanılan şəxsin öməlinə cinayət halını təsdiq eləyən sübutların olub-olmadığına baxmalıdır və bundan sonra qərar qəbul etməlidir. Şübhələrin əsaslı olması, təsdiqedicilik sübutlarının olması beynəlxalq standartlardır və bu tələb olunur. Hüquqa görə təqdim olunmuş sənədlər, sübutlar yetərlidirsə, ekstradisiya həyata keçirilə bilər: "Bəzən ölkələr təminat tələb edir ki, təhvil veriləcək insan barədə ədalətli məhkəmə araşdırması gedəcək, işgəncələrə, ayrı-seçkiliyə məruz qalmayacaq. Odur ki, Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının Azərbaycanla belə bir təminatı almaq istəməsi istisna deyil. Nəzərə alsaq ki, Fəxrəddin Abboszadə tərəfindən millətçilik, separatçılıq kimi mövqə ortaya qoyulub, belə bir təminatın alınmasına cəhd edilməsi istisna sayılmamalıdır.

Saxlanılan şəxsin təhvil verilməsinin nə qədər müddət çəkəcəyi həm təqdim olunan sənədlərin keyfiyyətindən, həm

də şəxsi təhvil verməli olan ölkənin müvafiq orqanlarının istəməsi, məsələyə necə yanaşmasından asılıdır. Rusiya ilə Azərbaycan arasında qarşılıqlı hüquqi yardım sənədi var. Bu sənəd əsasında uzun müddətli hüquqi əməkdaşlıq edilir. Adətən ekstradisiya məsələləri uzun çəkmir. Praktika göstərir ki, təxminən bir-iki həftəyə həyata keçirilir. Lakin Fəxrəddin Abboszadə məsələsinin hələ də həllini tapmaması belə rəy yaradır ki, burada siyasi məqamlar var. Ola bilsin ki, Moskva Fəxrəddin Abboszadə üçün yararlanmaq istəyir. Mümkündür ki, burada Rusiyanın siyasi maraqları var. Fəxrəddin Abboszadə yaxın vaxtlarda Azərbaycan təhvil verilməyə, buna şübhə yeri qalmayacaq. Bu halda mümkündür ki, o adamın hətta təhvil verilməsi sual altına düşsün. Ortada siyasi maraq varsa, təhvil verilməsi uzun müddət aparıla bilər. O yerdə ki, hüquqi məqamlar arxa plana keçirilir, siyasi məqamlar önə çıxarılır, belə olur".

Vəkil onu da dedi ki, Fəxrəddin Abboszadənin saxlanılmasına baxmayaraq, təhvil verilməməsi ortaya başqa bir ehtimalı da çıxarır: "Ola bilsin ki, bu adamı bir qədər də şişirtmək, onu populyarlaşdırmaq, ciddi bir fiqura çevirmək məqsədi də güdülüb onu saxlamaqla. Əgər belə deyilsə və ortada siyasi maraqlar yoxdursa, Rusiyanın hüquq-mühafizə orqanları Fəxrəddin Abboszadəni Azərbaycana təhvil verməlidirlər. Çünki onun Azərbaycanla, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə qarşı çoxsaylı çıxışlarının, hərəkətlərinin, çağırışlarının olduğu təsdiqlənən kifayət qədər sübutlar var. İstənilən şəxs facebook-da, müxtəlif internet

resurslarında araşdırma verməklə də buna şahid ola bilər. Fəxrəddin Abboszadə Azərbaycan Konstitusiyasını pozan çağırışlar, çıxışlar edib. Onun hərəkətləri Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinə görə cinayət məsuliyyəti yaradır. Odur ki, həmin şəxsin Azərbaycana gətirilməsi, burada mühakimə olunması və barəsində qanunun nəzərdə tutduğu qərarın çıxarılmasına böyük zərurət var. Etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq heç bir vətəndaşa Azərbaycan Konstitusiyasını, qanunları pozmaq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı çıxmaq yolverilməzdir. Bunu edən istənilən vətəndaş qanun qarşısında cavab verməlidir. Azərbaycan vətəndaşsına, bu ölkənin qanunlarına tabe olmalıdır".

Ə.Mustafayev qeyd etdi ki, F.Abboszadəyə Rusiyada məhkəmənin verdiyi bir aylıq həbs müddəti 7 oktyabrda başa çatır. Onu qarşıdakı bir neçə gündə ya Azərbaycana təhvil verməlidirlər, ya məhkəmə həbs müddətini artırmalıdır, ya da bir ay tamam olan gün onun azadlığa buraxılması da baş verə bilər: "Əgər sonuncu variant baş versə, belə əsaslandırılacaq guya Azərbaycan tərəfi tutarlı sübutlar təqdim etməyib və öz tələbini lazımı dərəcədə əsaslandırma bilməyib. Ümumiyyətlə götürüldükdə praktikada bu cür hallara rast gəlinir. Xüsusilə də separatçılıq mövqeyinə görə saxlanılan şəxslərin təhvil verilməməsi üçün bu tipli bəhanələr göstərilir. Ümid edək ki, Rusiya Azərbaycanla münasibətini korlamaq istəmir və məsələyə siyasi yox, hüquqi tərəfdən yanaşılacaq, Fəxrəddin Abboszadə təhvil verəcək".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Ermənistanda inqilabi hakimiyyət dəyişikliyinin 5-ci ayı da bitmək üzrədir. Hələ ki yeni baş nazir Nikol Paşinyan və komandasının daxili siyasətdə, xüsusən də əhalinin sosial-iqtisadi durumunun yaxşılaşdırılması sahəsində parlaq uğurları gözə dəymir. Zaman isə gəlir və belə görünür, daha çox yeni iqtidarın siyasət rəqibləri və düşmənlərinin xeyrinə işləyir.

Ötən həftə MDB-nin Düşənbə sammiti çərçivəsində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Nikol Paşinyan arasında Dağlıq Qarabağla bağlı əldə olunan ilk anlaşma erməni baş nazirinə doyasıyla daxilə öz legitimliyi ilə bağlı daha inamlı addımlar atmaq fürsəti yaratsa da, bundan onun necə istifadə edəcəyi hələlik bəlli deyil.

Söhbət ilk növbədə işğalçı ölkədə "keçid dövrü"nin maksimum tez başa çatmasından, yəni erkən parlament seçkilərinin maksimum qısa zamanda keçirilməsindən gedir. Azərbaycanın da marağındadır ki, Ermənistan-da konkret kiminlə, hansı liderlə danışıqlar aparacağı tez dəqiqləşsin. Bu mənada Bakının Düşənbə razılığı ola bilsin, həm də buna hesablanıb - qarşı tərəfə seçkilərin vaxtını uzatmaq üçün Qarabağ mövzusunda əlavə bəhanə verməmək...

Nikol Paşinyanın vəziyyəti isə daxilə qeyri-müəyyən olaraq qalır. Bunun bir səbəbi də onun formalaşdırdığı komandanın baş nazirlə eyni keyfiyyət göstəricilərinə malik olmaması, yeni iş əmsalına görə ondan geri qalmasıdır. Nəticə etibarilə Paşinyanın reytingi yavaş-yavaş da olsa enir. Hər halda, erməni mediasında gedən müstəqil şərhlərdən belə qənaət hasil olur.

"Hələ ki nə siyasətdə, nə də iqtisadiyyatda öyünüləsi elə bir şeyin olmadığını anlayan Paşinyan gələn ilə nəzərdə tutulan növbədənənar seçkiləri qaba-

Bakıdan unikal şans, Paşinyan "cücəni payızda sayı" biləcəkmə?

Düşənbə anlaşması erməni baş nazirinə daxilə legitimlik probleminədən qurtulmaq fürsəti yaradır, ancaq...; **erməni nəşri:** "Baş nazirin reytingi sürətlə əriyir..."

ğa çəkməyi qərara alıb. Erkən seçkilərin keçirilməsi Paşinyan və hökuməti qarşısında duran ən mühüm hədəflərdən biridir. Bu da aydındır. Qeyri-konstitusion yolla hakimiyyətə gələn istənilən qüvvə siyasi meydanı rəqib və düşmənlərdən təmizləməyə çalışmaqda yanaşı, erkən parlament və ya prezident seçkiləri vasitəsilə iqtidarda möhkəmlənməyə səy edir".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə qərbyönlü armenianreport.com-dakı dü-nənki məqalədə deyilir. Məqalədə daha sonra bildirilir: "Ermə-

nistan üçün aktual olan həm də odur ki, hazırda parlamentdə Paşinyanın rəqibləri köhnə qvardiya və respublikaçılar, daşnaklar və oliqarxların havadarları timsalında həddən artıq çoxdur. O üzəndə Nikol Paşinyan onlarla aktiv məsləhətləşmələr aparır. Əlbəttə ki, baş nazir olan kimi o, parlamenti buraxa bilərdi. Ancaq nə qədər təəccüblü də olsa, buna getmədi. Əvvəlcə o, seçkilərin gələn il keçiriləcəyini deyirdi. İndi isə deyir ki, bacardıqca tez, yaxşı olar ki, payızda keçirilsin, çünki xarici investorlar ölkədəki sabitliyə böyük önəm verirlər və

o səbəbə sərmayə qoymağı lən-gidirlər".

Lakin portal Paşinyanın seçki ilə bağlı tələskənliyinin əsas motivini iqtisadi amildən çox, siyasi faktora bağlayır: "Tələskənliyin başlıca səbəbi Nikol Paşinyanın reytinginin sürətlə əriməsidir. Hələ ki onun özü olmasa da, hökuməti yerdə ayaq döyür. Fakt budur ki, yeni hökumət praktik olaraq, heç nəyə nail olmayıb. Hamı görür ki, ölkədə sosial-iqtisadi həyat Sərkisyan dönməndəkindən bir azca yaxşılaşıb. Ötən 5 ayda Paşinyan hökuməti o qədər səhvlərə və

qüsurlara yol verib ki, hətta onun istefasının vaxtı çatdığını söyləmək olar. Və bunda əsas günah məhz Paşinyana məxsusdur".

Məqalədə ardınca deyilir: "Diqqət edin, görün, hökumətdə ən mühüm postlara kimlər təyin edilib. Tamamilə qeyri-peşəkarlardır. Əgər hökumətin iqtisadi blokunu haradasa yarım-peşəkar hesab etmək olarsa, - hərçənd onların işində də bu 5 ayda əhəmiyyətli irəliləyiş yoxdur, - milli təhlükəsizlik sistemi haqda bunu deməyə dəymir. Məsələn, Milli Təhlükəsizlik Şurasının katib Armen Qriqoryan tamamilə amorf, yerində olmayan şəxsdir. KİV-lər açıq-aşkar onunla məzələni. Bizim hətta KTMT üzrə "müttəfiqlərimiz" ona etibar eləmir və tələb edirlər ki, Ermənistanın Milli Təhlükəsizlik Xidmətinə, Baş Qərargahı və Müdafiə Nazirliyinə təqdim elədikləri informasiyalar Qriqoryanın əlinə keçməsin".

Nəşrin yazdığına görə, Paşinyan başa düşür ki, ölkə iqtisadiyyatını və daxili siyasi situasiyanı sabitləşdirmək üçün o, müəyyən qeyri-populyar addımlara getməlidir: "Bu addımlar isə bir yandan, onu sadə insanlardan daha da itələyəcəksə, başqa yandan siyasi rəqiblərinin əlinə kart-blanş verəcək. Məhz bu səbəbdən erkən parlament seçkilərində təkid edir. Aydındır ki, seçkilər indi - payızda olsa, Paşinyanın tərəfdarları yeni parlamentdə çoxluqda olacaq".

Bes Paşinyan "cücəni payızda sayı" biləcəkmə? Bu məqsədlə o, dünən Ermənistan parlamentində çoxluğa sahib olan Serj Sərkisyanın Respublikaçılar Partiyasının parlament fraksiyasının rəhbəri Vaqram Baqdasaryanla görüşüb. Görüş "Ermənistan Marriott" hotelinin kafesində baş tutub və yarım saat çəkib (axar.az).

Görüşdən sonra jurnalistlərə açıqlama verən Paşinyan növbədənənar seçki məsələsinin bir görüşlə həll edilə bilməyəcəyini deyib. O, hazırkı dövrdə Respublikaçılar Partiyasının özünü qeyri-konstruktiv apardığını bildirib: "Bu partiya seçkinin 2022-ci ildə keçirilməsini istəyir. Belə yanaşma qeyri-konstruktivdir. Növbədənənar seçkini xalq istəyir".

O, parlamentin digər fraksiyalarının rəhbərləri ilə də görüşəcəyini söyləyib: "Bizim Qagik Çarukyan, Armen Rustamyan və "Yelk" blokunun nümayəndələri ilə də görüşlərimiz planlaşdırılıb. Lazım olacağı təqdirdə parlamentdən kənar qüvvələrlə də danışıqlar aparacağıq".

Lakin bir şey aydındır ki, görüşlər nəticə verməyə, Paşinyan yəqin ki, yenə ənənəvi və sinanmış təzyiqli "kartı"ni işə salacaq - onu baş nazir edən xalqı deyirik. O xalq ki hələ ki Paşinyanın arxasındadır. Hələ ki...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Rusiya və Gürcüstan prezidentləri görüşə bilər - sensasion gözlənti

Əhəd Məmmədli: "Gürcüstanın əraziləri işğaldan azad edilməyə qədər..."

Moskva Rusiya və Gürcüstan prezidentlərinin görüşünün keçirilmə ehtimalını istisna etmir, tərəflər ona hazırlıq işləri üzərində çalışır. "Report" TASS-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə jurnalistlərə Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Qriqori Karasin Gürcüstan baş nazirinin Rusiya ilə əlaqələr üzrə xüsusi nümayəndəsi Zurab Abaşidze ilə danışıqlardan sonra məlumat verib.

Məlumat üçün bildirik ki, Gürcüstan və Rusiya arasındakı münasibətlərin qırılma nöqtəsi 2008-ci ilin avqustunda olub.

Həmin vaxt Rusiya Gürcüstan ərazilərinə təcavüz edərək Cənubi Osetiya və Abxaziyayı ilhaq edib. Məhz bu səbəbdən rəsmi Tiflis Qərbə sürətli inteqrasiya kursu götürüb.

Ekspertlər isə hesab edirlər ki, son illərdə Rusiya-Gürcüstan münasibətləri getdikcə yumşalmaqdadır. Görünür odur ki, Rusiya Cənubi Qafqazın bu ölkəsini itirmək istəmir. Analitiklər bu səbəbdən rəsmi Moskvanın Tiflislə görüşə can atdığını bildirirlər. Rus və gürcü rəhbərlərinin görüşü baş tutar-

sa, bunun Azərbaycanın yerləşdiyi regiona hansı təsirlərinin olacağı barədə fikirlər müxtəlifdir.

Onu da xatırladaq ki, oktyabrın 28-də Gürcüstanda prezident seçkiləri keçiriləcək. Həmin vaxta qədər iki ölkə rəhbərinin görüşmə ehtimalları zəif görünür. Seçkilərdən sonra Gürcüstanın yeni rəhbəri ilə Rusiya prezidenti Vladimir Putin görüşsə, buna maraq olduqca yüksək olacaq.

Politoloq Əhəd Məmmədli görüşün olacağını istisna etmir: "Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri də dəfələrlə görüşüb, niyə də Gürcüstan və Rusiya liderləri görüşməsin? Düz-

dür, Gürcüstan-Rusiya münasibətləri Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərindən bir az fərqli müstəvidədir, lakin yenə də ortada işğal faktı var. Nə vaxta qədər ki, Rusiya Cənubi Osetiya və Abxaziyadan çıxmayacaq və Gürcüstan NATO-ya inteqrasiyanı dayandırmayacaq, o vaxta qədər bu iki ölkə arasında ciddi

yumşalmanın baş verəcəyinə inanmıram. Ola bilsin, prezident seçkiləri öncəsi Rusiya Gürcüstanda mövqeyini möhkəmləndirmək istəyir. Həmçinin bununla Moskva göstərmək istəyir ki, Tiflis də diqqətdədir. Kreml çətin ki, Tiflisin Avropaya gedən yolunun qarşısını alsın. Bunu etmək üçün Rusiya ən azı, Cənubi

Osetiya və Abxaziyayı Gürcüstan qaytarmalıdır və ya ümumiyyətlə, Gürcüstanı işğal etməlidir. Rusiya tərəfindən hər iki variant hələlik mümkün olmadığından, görüş olan təqdirdə belə Moskva ilə Tiflis münasibətlərində ciddi irəliləyiş görmürəm. Gürcüstanın əraziləri işğaldan azad edilməyə qədər çətin ki, bu ölkəni NATO-ya qəbul etsinlər. NATO-dan dəfələrlə bildiriblər ki, Ukrayna və Gürcüstan Rusiya ilə ərazi məsələlərini həll etməyə qədər heç kəs onları Şimal-Atlantik alyansına qəbul etməyəcək deyil. Ukrayna və Gürcüstan indiki vəziyyətlərində NATO-ya qəbul olsalar, bu qurum avtomatik Kremlə açıq qarşıdurmaya getməli olacaq. Təbii ki, Qərb Rusiya ilə açıq qarşıdurmaya getmək istəməz. Ona görə də Gürcüstan və Ukraynanın qapıları hələlik NATO-ya bağlı qalacaq. Amma yenə də Gürcüstan NATO yaxınlaşması davam edəcək. Bunun nəticəsi kimi də yaxın zamanlarda Gürcüstanda ABŞ-ın hərbi bazasının qurulmasını görə bilərik. Bax bunun olmaması üçün Moskva əlindən gələni edəcək. Rusiya və Gürcüstan liderləri arasında gözlənilən görüşün əsas mövzusu bəlkə də bu olacaq. Abxaziya və Osetiya istiqamətində Gürcüstanın uğur əldə etməsi üçün bu ölkə gərək yenidən tam olaraq Rusiyanın nəzarətinə qayıtsın. İndiki halda bu da mümkün olmadığı üçün Osetiya və Abxaziya istiqamətində Tiflisdə kimliyindən asılı olmayaraq, qərbyönlü prezident və parlament oturacaq".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Oktabrın 1-dən İsveçin paytaxtı Stokholmda ilin ən gözlənilən hadisələrindən biri-Nobel həftəsi başlayır. Diqqət ənənəvi olaraq Norveçin paytaxtı Osloda təqdim ediləcək Nobel sülh mükafatına yönəlib. Bu il sort-listdə Almaniya kansleri Angela Merkel, ABŞ prezidenti Donald Tramp, KXDR lideri Kim Çen In və məşhur aktyor Corc Klununin hüquqşünas və insan hüquqları müdafiəçisi həyat yoldaşı Amal da yer alıb.

Xatırladaq ki, 2017-ci il Nobel sülh mükafatı Nüvə Silahının Qadağan Olunması üzrə Beynəlxalq Kampaniya olan "İCAN"a verilib. "İCAN" nüvə silahından istifadənin səbəb olduğu humanitar fəlakətlərə diqqət yönəldilməsi sahəsindəki xidmətlərinə görə mükafatlandırılmışdır.

Ötən il Nobel sülh mükafatına 215 şəxs və 103 təşkilat namizəd verilmişdi.

Nobel mükafatının təqdim etmə mərasimləri isə hər il dekabrın 10-da Stokholm və Oslo şəhərlərində keçirilir. 1896-cı il dekabrın 10-da vəfat edən Alfred Nobelın anım gününə həsr edilir.

Məhz A. Nobelın vəsiyyətinə uyğun olaraq hər il Nobel sülh mükafatından başqa bütün mükafatlar Stokholmda təqdim edilir. Nobel sülh mükafatı isə həmin gün Norveçin paytaxtı Osloda laureata təqdim olunur.

Bir neçə il öncə Nobel mükafatı almaq üçün elmi işini Nobel Komitəsinə təqdim edib bir sıra prosedurlardan keçən Azərbaycan Demokrat Partiyasının sədri Sərdar Cəlaloğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Nobel mükafatının verilməsi xeyli

Bakıdan Ərdoğana Nobel sülh mükafatı verilməsi çağırışı

Sərdar Cəlaloğlu: "Sülh uğrunda mübarizə aparan belə olar-müharibəni yatırırdar, qırğınların qarşısını alar..."

dərəcədə siyasiləşib. Bu mükafat bir çox hallarda konyuktura məruz qalır. Məsələn, Nobel mükafatının təqdim edilməsindən sonrakı tarixdə belə bir fakt var ki, bir alim bir nəzəriyyə təqdim edib və buna görə Nobel mükafatı alıb. Növbəti il həmin nəzəriyyəni inkar edən bir nəzəriyyəni təqdim edib və maraqlıdır ki, o nəzəriyyəyə də Nobel mükafatı verilib. Beləliklə, bir ilin içində bir-birinin əksi olan iki nəzəriyyəyə Nobel mükafatı verilib, həmin adam iki dəfə Nobel mükafatını alıb: "Nobel mükafatı verilənlər sırasında yəhudilər böyük üstünlük

təşkil edir. Orada yəhudi ekspertlər üstünlük təşkil edir. Müqayisə ediləndə məlum olur ki, elə kəşflər, nəzəriyyələr var ki, onlar Nobel mükafatına layiq görülənlərdən qat-qat ciddi elmi nailiyyətdir. Bütün bunlar da onu göstərir ki, bu mükafat artıq konyuktura məruz qalıb, mükafatın təyin edilməsində müəyyən təsirlər var. Mən şəxsən Nobel Komitəsinə iki dəfə elmi iş göndərmişəm. O işin elmi mahiyyəti Nobel mükafatı verilən işlərin mahiyyətindən kifayət qədər yüksəkdir, daha qlobal əhəmiyyət daşıyır. Nobel sülh mükafatı sahəsində

bu baxımdan daha biabırçı vəziyyət hökm sürür. Məsələn, bir vaxtlar Rabin və Ənvər Sədata Nobel sülh mükafatı vermişdilər. Halbuki bu iki şəxs BMT-nin qəbul etdiyi qərarlara zidd hərəkət etmişdilər. Sadəcə olaraq, ABŞ-ın təsiri ilə həmin şəxslərin ikisinə də Nobel sülh mükafatı verildi. Üstündən bir müddət keçdikdən sonra həm Ənvər Sədat, həm də Rabin öldürüldü. Baxmayaraq ki, Yaxın Şərq münaqişəsinin həlli ilə bağlı iki nəfər Nobel sülh mükafatı alıb, bu gün bütövlükdə Yaxın Şərq münaqişəsi içərisindədir. Bu da həmin mükafatın düzgün verilməməsinin daha bir ciddi praktiki səbəblərindən biridir".

S.Cəlaloğlu hesab edir ki, ABŞ prezidenti və Şimali Koreya liderinə Nobel sülh mükafatı verilməsi inandırıcı deyil: "Vaxtilə Brejneve, Eduard Şevardnadzeyə Nobel sülh mükafatı verilməsi üçün təklif olunmuşdu. İndi də Şimali Koreya lideri Kim Çin Inin, Donald Trampın namizədliyini təklif edirlər. Bütün bunlar hansısa supergücün maraqlarına xidmət edir. Həm Trampın son za-

manlar məlum fəaliyyətini qeyd etmək, həm də prosesdə iştirak edən Şimali Koreya liderini bir qədər də özlərinə yaxınlaşdırmaq üçün adları namizədlər sırasına daxil edilir. Məncə, sonda onların heç birinə mükafat verilməyəcək. Çünki bu, tamamilə ağıni çıxarmaq olardı. Siyahı tam olaraq açıqlanmadığı üçün bu gün dəqiq söyləmək mümkün deyil ki, Nobel sülh mükafatı kimə verilməyəcək".

S.Cəlaloğlu vurğuladı ki, əgər dünyada ədalət varsa və Nobel Komitəsi siyasi konyuktura ilə qərar vermirsə, Nobel sülh mükafatı Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana verilməlidir. Nobel sülh mükafatına layiq yeganə şəxs bu gün məhz odur: "Bu mükafatı hazırda ən çox haqq edən məhz Ərdoğandır. Ərdoğan istər Afrikada, istər Yaxın Şərqdə sülhün yaradılması, insanların qırğına məruz qalmaması üçün ən çox çəba göstərən, bir çox hallarda yüz minlərlə, milyonlarla insanın xilas olmasına nail olan siyasi liderdir. Vicdanları Ərdoğana verməlidirlər. Hətta

BMT Baş Assambleyasında Ərdoğana təşəkkür etdilər ki, Suriyada kütləvi qırğınların qarşısını alıb. Sülh uğrunda mübarizə aparan belə olar-müharibəni yatırırdar, qırğınların qarşısını alar, on minlərlə qaçqının məhv olmasının qarşısını alar. Ərdoğan bütün bunları edib. Rəcəb Tayyib Ərdoğan terror təşkilatlarına qarşı mübarizə aparır, Donald Tramp isə terror təşkilatlarına dəstək verir. Ərdoğan Suriyada, bütün Yaxın Şərqdə müharibəni başa çatdırmağa çalışır, Tramp isə Yaxın Şərqdə münaqişələrin davam etməsi üçün maraqlı tərəf kimi görünür. Sizcə, sülh mükafatına daha çox kim layiqdir? Bu gün Ərdoğanın yox, Trampın Nobel sülh mükafatına namizədliyi verilməyib, bu mükafatın verilməsində hansı ədalətdən, düzgünlükdən danışmaq olar? Nobel sülh mükafatına namizədlərin təqdimatını müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar, dünyada sülhlə məşğul olan təşkilatlar verir. Yaxşı olar ki, onlar Rəcəb Tayyib Ərdoğanın namizədliyini təqdim etsinlər".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Türkiyə hökumətinə amerikan məsləhəti

Müzakirələrə səbəb olan şirkət haqda nə bilirik?

ABŞ-in dünyaca məşhur müşavir şirkəti "McKinsey" Türkiyə hökuməti ilə anlaşma imzalayıb. Anlaşmaya əsasən, nüfuzlu şirkət Türkiyədə iki həftə əvvəl elan olunmuş "Yeni İqtisadi Proqram" çərçivəsində qurulacaq İctimai Maliyyə Konversiyası və Dəyişdirilməsi Ofisinə məsləhət xidməti göstərəcək.

Anlaşmanın detalları barədə məlumat verilməyə də, Amerika şirkətinin dövlətin əsas maliyyə qurumlarının da cəlb olunduğu layihədə iştirak etməsi etirazlara səbəb olub. "McKinsey" şirkəti də BBC-nin sorğusuna cavab olaraq, müştəriləri üçün xidmətlər və siyasi anlaşmalar barədə açıqlama vermədiyini bəyan edib. Türkiyənin Xəzine və Maliyyə Nazirliyinin yetərli olmadığını, gözlənilən sözügedən müşavirlik anlaşmasının icra funksiyası və səlahiyyətlərinin olmadığını bildirir.

Ümumiyyətlə isə sözügedən şirkət dünyanın bir çox ölkələrində, o cümlədən Türkiyənin özündə daha əvvəl, dəqiq desək, 1980-ci illərin ortalarında çalışıb. Həmin vaxt "McKinsey" Türkiyənin Avropa Birliyinə üzvlük prosesində Ankara hökumətinə dəstək verib. Bundan başqa, 1990-cı illərdə özəlləşmə, 2000-ci illərin əvvəllərində isə bankların yenidən strukturlaşdırılması

layihələrində məsləhət xidməti göstərilib. O cümlədən 1995-ci ildə "McKinsey" İstanbul ofisini qurub və Özəlləşdirmə İdarəsinə məsləhət xidməti verib.

Ancaq maraqlıdır ki, 1996-cı ildə Türkiyə Nazirlər Kabinetinə bağlı Yüksək Araşdırma Qurumu "McKinsey"nin özəlləşdirmə ilə bağlı xidmətlərinin yetərli olmadığını, gözlənilən doğru olmadığını açıqlayan məruzə hazırlayıb. Bununla belə, şirkət 2000 və 2004-cü illərdə də Türkiyə hökuməti ilə əməkdaşlıq edib.

Türkiyənin maliyyə naziri Berat Albayrak bildirdi ki, yeni anlaşmaya əsasən yeni Maliyyə və Çevrilmə Ofisi layihəsində Türkiyənin 16 nazirliyindən nümayəndə təmsil olunacaq. Bu ofis Türkiyə hökumətinin iqtisadi hədəfləri və nəticələrə nəzarət edəcək. Maliyyə Nazirliyinin yaydığı rəsmi açıqlamada deyilir ki, yeni qurumun yaradılmasında

məqsəd ictimai xərclərdə qənaət, əlavə gəlirlərin təmin edəcək tədbirləri görülməsi, Nazirliklərin təmsilçilərinin olduğu bu ofisə xarici şirkət məsləhət xidməti verəcək. Belə aydın olur ki, yeni ofis və ona məsləhət verən xarici şirkət Türkiyə hökumətinin dövlət vəsaitinin xərclənməsi prosesini müşahidə edəcək və bununla bağlı hökumətə məsləhətlər verəcək. Özəl və dövlət sektorunda xidmətlər təklif edən "McKinsey" şirkəti dünyanın ən böyük müşavirlik xidməti şirkətlərindən

hesab olunur. Şirkət 1926-cı ildə ABŞ-da Ceyms Oskar McKinsey tərəfindən təsis olunub. Hazırda dünyanın 60-dan çox ölkəsində 10 mindən artıq işçisi var - o cümlədən Türkiyədə Ankara və İstanbul ofisləri fəaliyyət göstərir. Təkcə İstanbul ofisində şirkət 30-a yaxın firmaya məsləhət xidməti göstərir. Şirkətin internet saytında "böyümənin təşviq edilməsi və iqtisadi fərsətlərdən istifadə" məqsədli strategiyalar hazırlamaq və onları tətbiq etmək üçün hökumətlərlə birlikdə çalışdığı qeyd

olunur.

Maraqlıdır ki, "McKinsey" şirkətinin daha əvvəl çalışdığı ölkələr sırasında Azərbaycan da var. Şirkət haqda məlumatlarda qeyd olunur ki, "McKinsey" Livan, Səudiyyə Ərəbistanı, Azərbaycan, Pakistan, Myanma, Puerto Riko və Böyük Britaniyada var.

Azərbaycanda şirkət nisbətən yeni sayıla bilər. 2014-2015-ci illər devalvasiyasından sonra rəsmi Bakı ABŞ şirkətini dəvət edib. 2016-cı ilin sentyabrından etibarən "McKinsey" Azərbaycan üçün 2025-ci ilə qədər iqtisadi inkişafın "Yol xəritəsi"ni hazırlayacaq. Livanda isə bu ilin yanvarında əldə olunan anlaşma əsasında 6 ay ərzində rəsmi Beyrut üçün 1000 səhifəlik təkliflər paketi hazırlayıb təqdim edib. BBC-nin məlumatında qeyd olunur ki, şirkət bu hesabat əvəzində Livan hökumətindən 1,5 milyon dollar zəhmət haqqı alıb.

Dünyanın neft nəhəngi hesab olunan Səudiyyə Ərəbistanı isə Azərbaycanla eyni vaxtda - neft böhranı illərində qapılarını amerikalılara açdı. "McKinsey" Səudiyyə Ərəbistanının Planlama Nazirliyinin əsas məsləhətçisi hesab olu-

nur. Şirkətin krallığın əsas adamı - vəliəhd Məhəmməd bin Salmanın iqtisadi islahatlarında aparıcı rol oynadığı iddia edilir. 2015-ci ildə şirkət "Səudiyyə Ərəbistanı iqtisadiyyatını neftin təsirindən xilas etmək" adlı məruzə hazırlayıb. Məhz bu məruzə əsasında "Vizion 2030" iqtisadi inkişaf planı hazırlanıb.

2013-cü ildə Pakistan hökuməti Və "McKinsey" şirkəti Arasında "Sosial-iqtisadi vizion" adlı inkişaf Proqramının hazırlanması ilə bağlı anlaşma imzalanıb. Oxşar inkişaf məruzəsi Myanma hökuməti üçün hazırlanıb. 135 səhifəlik sənədə əsasən gərəklilə addımlar atılacağı təqdirdə Myanma 2023-cü ilə qədər 300 milyard dollar dəyəri olan bir iqtisadiyyata nail olacaq.

Ancaq Türkiyədə siyasi müxalifət və müstəqil analitiklər hökumətin bu addımını təqdir etmirlər. Hər kəsin də öz arqumenti var. Məsələn, ana müxalifət CHP-nin sədri Kamal Kılıçdaroğlu deyir ki, bu qərar Osmanlıın son illərində xarici borcların ödənməsi üçün əcnəbi şirkətlərlə bağlanan anlaşmaları xatırladır. Onun fikrincə, bu addım Türkiyə iqtisadiyyatının idarəsinin əcnəbilərə verilməsidir.

Oxşar mövqeni İy Partiyanın sədri Meral Akşener də sərgiləyib. O deyib ki, bu addım "dövləti xarici ölkələrə təslim etməkdir".

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Düşənbədə MDB Sammiti çərçivəsində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında əldə olunan razılaşmalara erməni tərəfinin necə əməl edəcəyi əsas müzakirə mövzularındandır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan prezidenti və erməni baş nazir münaqişəsinin nizamlanmasına, tərəflərin təmas xəttində və Ermənistanla Azərbaycan arasındakı sərhəddə insidentlərin qarşısının alınması üçün atəşkəs rejiminin möhkəmlənməsinə dair danışıqlar prosesinə sadıq olduqlarını bildiriblər. Tərəflər müvafiq strukturlar arasında operativ əlaqə qurulması üçün mexanizmlərin yaradılmasını qərara alıblar. N.Paşinyanın razılaşma ilə bağlı açıqlamaları ondan xəbər verir ki, Azərbaycan prezidentinin prinsipial mövqeyi qarşı tərəfi, nəhayət, konstruktiv mövqə tutmağa və danışıqların formatının toxunulmazlığı prinsipini qəbul etməyə vadar edib.

Azərbaycan dövləti işğalçı ölkədən hərtərəfli üstün olsa da, əvvəlki dövrlərdə bəyan etdiyi kimi, danışıqlara sadıqlığını nümayiş etdirdi və bununla da faktiki olaraq Ermənistan rəhbərliyinə doğru-düzgün seçim etmək şansı verdi. Azərbaycan ərazilərini işğaldan azad etməklə Ermənistan həm özünün inkişafına nail ola, həm də Dağlıq Qarabağın erməni əhalisinin təhlükəsiz yaşamasını təmin edə bilər. İstənilən hərbi qarşıdurma təbii ki, oradakı müliki əhalinin də təhlükəsizliyinə təhdiddir. Bir sıra hallarda Ermənistan rəhbərliyi Dağlıq Qarabağdakı ermənilərin həyatına görə narahat olduğunu iddia edib, ərazilərin geri qaytarılmasını mümkün-süz sayır. Ancaq təkəcə Bakıda təhlükəsiz şəraitdə 30 min erməninin yaşaması faktı ondan xəbər verir ki, İrəvanın iddiaları əsassızdır. Azərbaycan dövləti onun ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə hörmət edən hər bir vətəndaşının - milliyyətindən asılı olmayaraq - təhlükəsizliyinə təminat verir, uzun illərin təcrübəsi bunu sübuta yetirir.

Ancaq təəssüf doğuran odur ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatlar işğalçı tərəfin razılığa əməl etmədiyi qənaətinə yaradır. Ermənistan silahlı qüvvələrinin

bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 34 dəfə pozub.

Bir sıra müşahidəçilər hesab edir ki, N.Paşinyan üçün parlament seçkiləri ərəfəsində təmas xəttində və cəbhə xəttində sakitliyin olması hava və su kimi lazımdır. Odur ki, indiki məqamda o, sakit şəkildə seçki prosesini həyata keçirməkdən ötrü Azərbaycanla münasibətləri gərginləşdirməkdə maraqlı deyil. Lakin hesab olunur ki, Ermənistan ordusundakı "Qarabağ klani"na yaxın hərbiçilər sakitliyin qorunmasında maraqlı deyillər. Onlar hətta erməni əsgərlərinin ölümü bahasına olsa belə, gərginliyi tətikləməyə, bununla da Paşinyanın daxilindəki dayaqlarını zəiflətməyə çalışırlar. Elə razılaşmadan sonra Ermənistanın işğal zonasındakı əsgərlərindən birinin müəmmali ölümü də erməni ordusundakı tərxiatçı qrupların mövcudluğunu deməyə imkan yaradır. Sərkisyan-Köçəryan qruplaşmasının ordudakı təmsilçiləri nə yolla olursa-olsun, Paşinyana qarşı etirazları gücləndirməyə, onun parlamenti ələ keçirməsinə mane olmağa çalışır. Əks halda, Paşinyan parlamentin mütləq əksəriyyətini ələ keçirərsə, "Qarabağ klani"nin ordudakı dayaqlarının da kökünü kəsəcək. Bu mənada gərginlik həmin qüvvələrə sərfəlidir. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, Düşənbə görüşü barədə nikbin mövqelər də az deyil.

"Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında keçirilmiş görüş və əldə olunmuş razılaşma Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə töhfədir". Bunu "Trend"ə Qlobal siyasət və Transatlantik münasibətlər üzrə ekspert (ABŞ) Piter Teys deyib. **O bildirib ki, növbəti aylarda bu razılaşmanın nəticələri müşahidə olunacaq:** "Bu səviyyədə müzakirələr yalnız konkret fəaliyyət və nəticələr olduqda vacib əhəmiyyət daşıyır".

Qarabağ separatçıları Düşənbə anlaşmasına qarşı

Azərbaycan və Ermənistan rəhbərliyinin əldə etdiyi razılaşmanı pozmaq yönündə işğal zonasında davamlı cəhdlər başlanıb; Qarabağ və Abxaziya separatçıları bir araya gəldilər; **politoloq:** "Razılaşmanın yerinə yetirilməsi çətinidir, çünki..."

Politoloqun sözlərinə görə, Azərbaycan regionda sülhün təmin olunması üçün bütün mümkün variantlardan istifadə edir və regionda sülh və çiçəklənmə üçün çoxlu investisiya yatırır. "Baş nazir Nikol Paşinyan Ermənistanın iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşması üçün öz rəhbər mövqeyindən istifadə etməli və aqressiyadan dövlət idarəçilik aləti kimi istifadə etməkdən çəkinməlidir. İrəvan beynəlxalq hüquqa hörmət etməli və Qafqazda etibarlı tərəfdaşa çevrilməlidir".

Qarabağdakı qondarma qurumun təmsilçiləri Düşənbə görüşündən sonra Azərbaycanla yanaşı, Ermənistanın da kökünü kəsəcək. Bu mənada gərginlik həmin qüvvələrə sərfəlidir. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, Düşənbə görüşü barədə nikbin mövqelər də az deyil.

Qarabağ separatçıları bu arada növbəti tərxiatba əl atıblar. Belə ki, özünü "xarici işlər naziri" adlandıran Masis Mailyan Suxumidə tanınmamış "Abxaziya Respublikası"nın "xarici işlər naziri" Daur Kove ilə görüşüb. Danışıqlarda mühüm anlaşma əldə olunduqdan sonra həyata keçirilən işğal

rüş təbii ki, tərxiatdır. Ancaq bu tərxiatın cavabı öncə Ermənistan rəhbərliyindən gəlməli idi, əgər o, danışıqlara sadıqdırse...

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə "Yeni Müsavat"a dedi ki, Ermənistanın baş naziri münaqişənin həllinə hazır deyil: "Bunu Paşinyanın BMT-dəki çıxışı da göstərir. Paşinyanın bir ay ərzində verdiyi tərxiatçı açıqlamalar bunlardır: "Dağlıq Qarabağda referendum keçirilməlidir", "Dağlıq Qarabağ Ermənistanla birləşdirilməlidir", "Dağlıq Qarabağın Azərbaycana aidiyyəti yoxdur". Nyu-Yorkda Azərbaycanın və Ermənistanın xarici işlər nazirləri görüşdü. Bu görüşdən də nəticə çıxmadı. Çünki Qarabağ məsələsində Ermənistanın yeni hakimiyyəti də köhnə hakimiyyəti kimi düşünür. Nikol Paşinyan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları boşaltmaq istəmir".

E.Şahinoğlu bildirdi ki, Paşinyan yaxın aylarda Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə məşğul olmayacaq: "Onun əsas istəyi parlament seçkisi keçirməkdir. İrəvandan mer seçkiləri keçirildi. Paşinyanın dəstək verdiyi namizəd böyük səs çoxluğu ilə qələbə çaldı. Ona görə də Paşinyan fikirləşir ki, eynilə parlament seçkisi də qələbə qazanacaq".

Bu məsələdə Paşinyan haqlıdır. Ermənistanın baş naziri iqtisadi və sosial problemləri həll edə bilməyəcək. Paşinyanın korrupsionerlərə qarşı mübarizəsi onun reytingini artırır. Ancaq digər problemləri həll edə bilməyəcəksə, onun reytingi aşağı düşəcək. Ona görə də Paşinyan parlament seçkisini erkən tarixdə keçirmək istəyir. Buna baxmayaraq, bölgədə müharibə Ermənistanla parlament seçkisi Ermənistan qədr də baş verə bilər. Çünki düşmən tərəfin tərxiatçıları davam edir. Əslində Paşinyanın ehtiyatlı olması idi. Ermənistanın keçmiş prezidentləri Robert Köçəryan və Serj Sərkisyan Paşinyan qədr tərxiatçı açıqlamalar vermirdilər".

Politoloq bildirdi ki, Paşinyanın Qarabağ siyasəti erməni müxalifətinin də narahatlığına səbəb olur: "Çünki onlar da başa düşürlər ki, bu tərxiatlar Ermənistanla ciddi problemlər yaradacaq, rəsmi Bakı Ermənistanla qarşı siyasətini sərtləşdirəcək. Paşinyan Düşənbədə İlham Əliyevlə görüşdü. Onlar atəşkəsə riayət edəcəklərinə razılaşıblar. Ancaq bu razılaşmanın yerinə yetirilməsi çətin-dir. Paşinyan Dağlıq Qarabağla bağlı tərxiatçı açıqlamalarına davam edərsə, bu, cəbhə bölgəsindəki vəziyyətə mənfi təsir edəcək".

Ekspert onu da dedi ki, ATƏT-in Minsk Qrupu bölgədəki gərgin vəziyyətə təsir edə bilmir: "Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Nyu-Yorkda görüşdülər. Həmin görüşü Minsk Qrupu həmsədrləri təşkil etmişdi. Bundan sonra həmsədrlər bəyanatla çıxış etdilər. Bəyanatda deyilir ki, həmsədrlər tərəflərdən narahatçılıq doğuran bəyanatlar və insidentlərlə bağlı izahat istəyiblər. Həmsədrlər buna görə tərəfləri xəbərdar ediblər. Vasitəçilər onu da qeyd ediblər ki, həmsədrlər tələb edəcəklər. Həmsədrlərin ritorikası sərtidir. Cəbhə bölgəsindəki vəziyyətin gərginləşməsi həmsədrləri narahat edir. Buna baxmayaraq, Ermənistanın tərxiatçıları artır və bu tərxiatlar bölgədə vəziyyətin gərginləşməsinə gətirib çıxarır. Ermənistan Dağlıq Qarabağda girov saxlanılan iki azərbaycanlı azad edərsə, bu, gərginliyin azalmasına xidmət edər".

Qeyd edək ki, Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərləri Elmar Məmmədovla Zöhrab Mnatsakanyan bu ilin sonunadək yenə də bir araya gələcəklər. Bu barədə 2 oktyabrda brifinq zamanı Ermənistan XİN-in mətbuat katibi Tiqran Balayan deyib.

Fransadakı "Zəhra Mərkəzi"ndə antiterror əməliyyatı

Fransanın Qrand-Sent rayonunda polis antiterror əməliyyatı keçirib.

Virtualaz.org yerli KİV-ə istinadən bildirir ki, təxminən 200 polisin iştirakı ilə keçirilən genişmiqyaslı antiterror əməliyyatı oktyabrın 2-si səhər saatlarında "Centre Zahra France" (Fransa Zəhra Mərkəzi) müsəlman təşkilatının mənzil qərargahında başlayıb.

Əməliyyat çərçivəsində 11 nəfər saxlanılıb.

Bildirilir ki, bu təşkilatın rəhbərləri "bir neçə terror təşkilatına" yardımında şübhəli bilinirlər. Həmin şəxslərin evlərində də axtarışlar aparıldığı qeyd edilir.

Mətbuat həmçinin adıçəkilən təşkilatın Fransada aktiv antisəyonist çağırışlar etdiyini bildirib.

Trump demokratları "cinayətkar" adlandırdı

ABŞ prezidenti Donald Tramp Demokratlar Partiyasını tənqid edərək onları "cinayətkar" adlandırdı.

Azvision.az xəbər verir ki, Tramp noyabrda Konqresə keçiriləcək aralıq seçkilərlə bağlı Tennesi ştatında Respublikaçılar Partiyasının təşviqat kampaniyasındakı çıxışı zamanı demokratların immiqrasiya və ABŞ sərhədlərinin təhlükəsizliyi məsələsindəki mövqeyini sərt tənqid edib.

"Konqresdəki radikal demokratlar bizim əldə etdiyimiz bütün nailiyyətləri silmək istəyirlər. Onlar güclü ordu və sərhədlərin qorunmasını istəmirlər. Demokratlar həтта cinayətkarlığın əleyhinə də deyillər. Onlar sizin küçələrinizi əcnəbi cinayətkarlarla doldurmağa hazırlaşırlar və ABŞ-ı Venesuelaya çevirmək istəyirlər. Amma biz buna imkan verməyəcəyik", - deyərək Tramp vurğulayıb.

Türkiyədən xaricə qanunsuz yolla 400 milyon dollar göndərən 216 nəfər tutulub

İstanbul Prokurorluğu Türkiyə iqtisadiyyatına və maliyyə təhlükəsizliyinə ziyan vurmaqda şübhəli bilinən 417 nəfərin tutulması barədə sanksiya verib.

"Hürriyyət" yazır ki, hüquq-mühafizə orqanları Türkiyə Respublikasına qarşı iqtisadi cinayətlə bağlı istintaqa başlayıb.

İstanbul da daxil olmaqla, ölkənin 40 şəhərində eyni vaxtda keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində həmin şəxslərdən 216 nəfəri saxlanılıb.

Onlar cirkli pulların yuyulmasında, o cümlədən ölkədən xaricə qanunsuz pul köçürülməsində şübhəli bilinirlər.

Məlumatla görə, barəsində tutulma qərarı verilən şəxslər xarici ölkələrdəki 28088 hesaba qanunsuz yolla 400 milyon dollardan artıq maliyyə vəsaiti köçürüblər. Türkiyədən göndərilən pulları xaricdə alan şəxslərin əksəriyyətinin ABŞ-da yaşayan İran vətəndaşları olduğu bildirilib.

İran ABŞ sanksiyalarından yayınmaq üçün tərəfdaşları ilə neft alış-verişinin ikitərəfli mexanizmlərini yaradır. Bu barədə "Ria Novosti"yə İran xarici işlər nazirinin müavini Abbas Araççı bildirib.

"Biz ikitərəfli mexanizmlər yaratmaq üçün bütün tərəfdaşlarımızla, yeni neft ortaqlarımız və başqaları ilə də danışıqlar aparırıq. Hələ İranın nüvə proqramına dair Müştərk Əhatəli Fəaliyyət Planı tətbiq olunana qədərki sanksiyalarla bağlı yaxşı təcrübəmiz olduğunu bilirik, belə razılaşmaların necə işləyə biləcəyini də bilirik. İndi yənidən danışıqlar aparırıq və

İrandan sanksiyalarla bağlı əks-həmlə-mühüm gelişmələr

Fikrət Yusifov: "İran neftini qaçaqmalçılıq yolu ilə kimlərə sata biləcək"

bunların öhdəsindən gələcəyimizə əminəm", - A.Araççı bildirib.

İran rəsmi neft ixracatını davam etdirmələri üçün müxtəlif fikirlərin olduğunu qeyd edib: "Əvvəla, tədvi sistemini nizamlamalıyıq. Bunun da müxtəlif yolları var. Bəzi neft idxalçıları olan tərəfdaşlarımızla neft satışı və pul ödənişləri barədə ikitərəfli razılığa gəlmişik".

Qeyd edək ki, bu ilin mayında ABŞ prezidenti Donald Tramp İranın nüvə proqramına dair sazişi birtərəfli tərk etdiklərini və bu ölkəyə qarşı bütün əvvəlki sanksiyaları bərpa etdiklərini bildirdi. Cənub qonşumuz qarşı sanksiyaların ikinci dalğası gələn ayın 4-də qüvvəyə minəcək.

A.Araççının bu fikirlərindən sonra əsas müzakirə edilən məsələlərdən biri İran neftinin başqa bir ad altında satıla biləcəyi yəndədir. İqtisadçılar İranla tərəfdaş ölkələrdə bunun mümkün ola biləcəyindən söz açırlar.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı alim Fikrət Yusifovun qənaətinə görə, İran neftini satmağın alternativ yollarını tapacaq: "Bəlli məsələdir ki, noyabr ayının əvvəlindən başlayaraq İran neftinin satışına ABŞ-n qoyduğu sanksiya işə düşəcək. Birləşmiş Ştatlar Administrasiyası bu sanksiyanın nə vaxt tətbiq ediləcəyini bir neçə ay öncə bəyan etməklə İran neftini alan tərəflərə özlərinə yeni satıcılar tapmaq üçün vaxt vermişdi. Yeni zamanla ölçülən bu güzəşt İran nefti satmaq üçün yeni müştərilər ayırmaq üçün verilməmişdi. Bu güzəştin ünvanı İran neftinin alıcıları idi. Sanksiyaların tətbiqindən sonra həmin alıcılar İran neftini almağın başqa üsullarından istifadə etməklə İranda neft alarlarsa, onda ABŞ rəhbərliyi onlara qarşı sərt bir davranış nümayiş etdirə bilər. Bu isə heç kimə lazım deyil. Bu sə-

bəddən də İran hökumətinin indi göstərdiyi çəba tam başa düşüləndir. Demək olmaz ki, İran tərəfi öz neftini satmağın alternativ yollarını tapa bilməyəcək.

Bu yollar təbii ki, tapılacaq. Lakin onlar əvvəlki kimi bir o qədər qısa və şəffaf olmayacaq. Yeni İran bir növ öz neftini qaçaqmalçılıq yolu ilə kimlərə sata biləcək. O, bunu uzun illər - yeni sanksiyaların qüvvədə olduğu öncəki dövrlərdə də etmişdi. Bu yolla neftin satışı alıcılar üçün təhlükəli olsa da, onlar qiymətlərin ucuz olması səbəbindən İran neftini almaqda maraqlı olurlar. Bir sözlə, qaçaqmalçılıq yolu ilə satılan neftin qiyməti bazarda oğurluq malın qiyməti qədər aşağı olur. Bu isə o deməkdir ki, İran bu yollarla əvvəlki qədər neft sata bilsə belə onun neft satışından itkiləri kifayət qədər böyük olacaq. Başqa bir məsələ isə budur ki, belə qara yollarla İran neftinin ən yaxşı halda 30-40%-ni satmaq mümkün ola bilər. Deməli, həm satışın həcmi, həm də qiymətlər baxımından İran böyük itkilərlə üzləşəcək. ABŞ-a da bu lazımdır. Sanksiyaların dayandırılmasından sonra İran bazara 2,5 milyon barel neft çıxarırdı. Bir aydan sonra sanksiyaların yenidən bərpa edilməsi ilə bu rəqəm 2-3 dəfə azalacaq. Bu isə İran iqtisadiyyatı üçün böyük zərərdir. Unutmaq lazım deyil

maq çətin olacaq. İkincisi isə həтта belə bir alıcı tapılsa, o, dollarla deyil, öz valyutası ilə bu alış-verişi etməyi təklif edəcək. Dünya iqtisadiyyatı dollara bağlı olduğu üçün bu cür sövdələşmələrin İrana heç bir xeyri olmayacaq. İranda qat-qat böyük və iqtisadiyyatı güclü olan Rusiya illərdir ki, sanksiyalara qarşı müxtəlif tədbirlər həyata keçirsə də, ciddi bir nəticə əldə edə bilməyib. Həтта onlar da ikitərəfli razılaşmaları və milli valyutaları ilə qarşılıqlı ödənişlər etməyi bir çox dövlətlərə təklif etmişdilər. Çünki bu barədə razılaşma da olmuşdu. Lakin bu üsul öz bəhrəsini vermədi. Abbas Araççının bəyanatını ilk olaraq daxili auditoriyanın rahatlanmasına hesablanmış bir addım kimi də qəbul etmək olar. Çünki ABŞ-ın nüvə sazişi razılaşdırılmasından çıxıqdandan sonra tətbiq ediləcək sanksiyaların əvvəlki vaxtlarda olandan daha təsirli olacağı öncədən proqnozlaşdırılırdı. Bu sanksiyalar ilk növbədə ölkə daxilində iqtisadiyyatı çökəltməklə daxili narazılığın artmasına xidmət edəcək. Son vaxtlar İranın milli valyutasının böyük həcmdə dəyər itirəməsi daxilə yerli iqtisadiyyatı pis vəziyyətə gətirib. Görünür ki, İran hadisələrin inkişafından çox narahatdır. Bu məqsədlə bütün vəsaitlərdən istifadə etməyə çalışır. Amma özü də yaxşı bilir ki, bu çıxış yolu deyil. Eyni zamanda düşünürəm ki, danışıqlar prosesinə Azərbaycanı qoşmağa cəhdlər etsin. Çünki Azərbaycan bütün gücü ilə İranla qarşı kampaniyalardan kənarda qalmaq üçün işlər görür və bunun üçün də Qərb və ABŞ-ı bir növ razı salmağa çalışır. Amma bu o anlama gəlməməlidir ki, Qərb və ABŞ-ı qarşısına alaraq sanksiyaların olmasına rəğmən İranla böyük iqtisadi layihələr üzərində işlənilə bilər. Hesab edirəm ki, İran bunu yaxşı anlayır və Azərbaycanından gözləntisi yoxdur".

□ Cavansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

Son zamanlar insanların sağ ikən özlərini nə məzar yeri alması, hətta qəbir daşını hazırladı, üstünə ölüm tarixindən başqa bütün məlumatları qeyd etməsi halları geniş yayılıb. Bu, ölkəmizdə də çox rast gəlinən hadisədir. Əzizlərinin məzarını ziyarət etmək üçün qəbiristanlığa gedən şəhər sakinləri orada boş, amma sahibli məzarlara rast gəlirlər.

Elmar Hüseynovun atası sağlığında oğlunun yanında özünə məzar düzəltmişdi

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, mərhum jurnalist Elmar Hüseynovun atası Sabir Hüseynov da sağlığında oğlunun Fəxri Xiyabandakı məzarının yanında özünə qəbir daşı düzəltmişdi. E.Hüseynovun məzarının yanında yerləşən məzarın üst mermər örtüyü və başdaşı da hazır idi. Hətta başdaşının üzərində mərhum jurnalistin atası özü haqqında məlumatları da həkk etmişdi. Məzarın sine daşı və başdaşı da eynilə Elmar Hüseynovda olduğu kimi - qara mermərdən düzəldilmişdi. Lakin başdaşının üzərinə ağ örpək çəkilmişdi. Qəbir daşının üstündə onun ancaq doğum tarixi qeyd edilmişdi - 1936-cı il. 8 sentyabr 2014-cü ildə onun məzar daşının üstündə ölüm tarixi də qeyd edildi. S.Hüseynov sağlığında bu məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın əməkdaşının sualını cavablandıranda "Mən oğlumun yanında basdırılmaq istəyirəm" deyə cavab vermişdi. O bildirmişdi ki, oğlunun yanına üzüağ gedir və onunla danışacaq xeyli mövzusu var.

Azərbaycanda meyxanaçı, Türkiyədə aktyor bu əsnədən istifadə edir

Amma bu, sağlığında özünə məzar yeri alan, qəbir daşı düzəltirilənlərdən, sadəcə, biridir. Məşhur meyxanaçı Ağamirzə də özü üçün qəbir yeri götürüb, hətta həmin yeri qazdırıb, içi lazımı qaydada hörülüb, üstünə isə torpaq tökülüb və demək olar ki, tam hazır vəziyyətə gətirilib. Onun sifarişini qəbul edən qəbirqazan əvvəlcə təccübə lənsə də, öz işini iki günə təhvil verib. Ailəsi, qohumları, tanıyan hər kəs onu bu əməlinə görə qınayıb, amma daha sonra haqq qazandırlar.

Türkiyəli aktyor Yakup Yavru Amasya ərazisində özünə məzar hazırladı. Aktyor bunun üçün 35 min lirə (təxminən 17 min manat) ödəyib. Daha sonra isə aktyor məzarına baş çəkib və "Yerimi çox bəyəndim. Baxdıqca ölməyim gəlir" açıqlamasını verib. Y.Yavru bir müddət öncə dünyasını dəyişib və əvvəlcədən müəyyənləşdirilən yerdə basdırılıb.

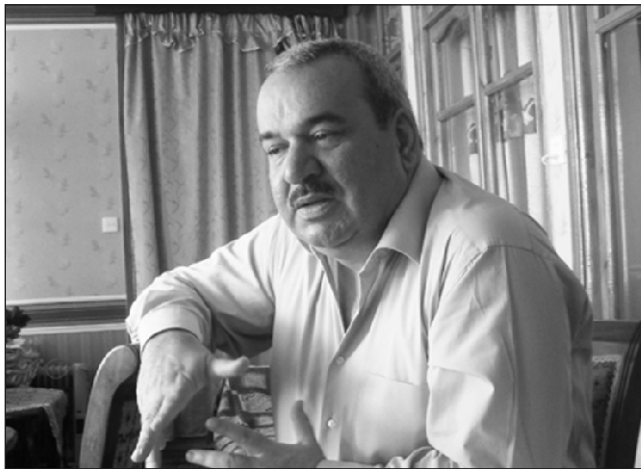
Rusiyanın əməkdar geoloqu Bakıda özünə qəbir qazdırıb, heykəl qoydurub. İl Fəxri Xiyabanın girişində solda ucaldılmış iki əzəmətli heykəllərdən biri Rusiyanın əməkdar geoloqu (məzar daşının üstündə yazılıb - müəllif.) Faiq Məmmədova, yanındakı isə həyat yoldaşı Hacı Svetlana Məmmədovaya məxsusdur. Qəbiristanlıqdakı molla hər iki məzarın sahibinin sağ olduğunu və onların ər-arvad olduqlarını deyib.

Bakıda yayılan yeni trend:

"Sağkən qəbrimi görüm..."

Öz qəbrini gören məşhurlar; dünyada və Azərbaycanda trendə çevrilən bu halın səbəbi nədir?

Türkiyənin Amasya şəhərində yaşayan İzzət Çödrükçü də sağlığında özünə qəbir qazdırıb, məzar daşı qoydurandan olub. İzzət deyir ki, belə bir qərara 10 il əvvəl şəkər xəstəliyinə tutulduqdan sonra gəlib. Evinin həyətinə qəbir qazdırıb, məzar daşı düzəltirib, üstəlik, adını, doğum tarixini də yazan şəxs hər gün qəbrini ziyarət edib dua oxumağı da unutmur.

Övladları həmin qəbirin sökülməsinin tərəfdarı olsalar da İzzət fikrindən dönmək niyyətində deyil. Sadəcə, qəbrin ortasından iri bir ağac keçdiyinə görə məzarın yerini bir qədər dəyişmək fikrindədir.

İki il bundan öncə qətlə yetirilən aktyor Vətən Şaşmazın qətlə ilə bağlı sonradan üzə çıxan faktlar da bu məsələdə ilgincliklərə şahidlik edir. Məlum olub ki, V.Şaşmazı qətlə yetirən eks sevgilisi, Filiz Ağər adlı qadın Amerikadan qayıdandan sonra özünə qəbir qazdırıb, məzar daşı qoydurub. Qəbiristanlıqda ata-anasının yanında özünə "axirət evi" ha-

zırlayan qadının psixoloji problemlər yaşadığı ortaya çıxıb.

Türkiyədə aktyorlar da belə edir, müğənnilər də

Samsunda yaşayan 70 yaşlı xalq ozanı Aşıq Dərdli Qul Cəfər ölmədən öncə məmləkəti Tokatın Niksar bölgəsində həyat yoldaşı və özünün adına məzar daşı qoydurub. Məzarlar boş olsa da, vətəndaşlar ona dua edirlər. Niksar bələdiyyəsi isə qəbiristanlığın ərazisində bu məzarın olduğuna işarə edən lövhələr quraşdırıb.

Özü üçün sağlığında məzar hazırlayan türkiyəli Cübbəli Əhməd Hoca da hər gün boş məzarın ziyarət edərək, dua edir. O, yerli mediaya açıqlamasında deyir ki, burada dua etmək ona hüzar verir və axirətini unudurmur.

Sinopun Dikmənlər bölgəsində bağlı Akçəkese kəndində yaşayan, Almaniya yandan bir dəfəlik qayıdan təqaüdcü 69 yaşlı Əli Çətin evinin bağçasına ölmədən öncə öz məzar daşını qoydurub. Çətin məzar daşının üzərində də işçi geyimli heykəlini ucaldırıb. 1 metr 75

santimetr uzunluğunda və 80 kilo ağırlığındakı heykəlin üstünə "Ali Anlamadın Dünyanın Fendini, Pisi Pisine Yedin Kendini, Eserlerin Var Olsun Ruhun Şad Olsun. Oğlum Yıkma Beni Bu dünya Yıkar Seni D.1944" sözlərini yazıb. O, bununla bağlı ondan açıqlama alan yerli media orqanlarına isə deyib ki, "Mən xaricdə çox çalışdım, çox əmək sərf etdim. Təqaüdə çıxınca da öz kəndimə köçdüm. Bu dünyanın nə qədər fani olduğunu böyük qardaşım qollarımda can verəndə anladım. Bu dünya kimsəyə qalmadı, qalmayacaq. Mən də belə bir məzar daşı hazırladım. Məzar daşının üstünə də özümün hazırladığım heykəli qoydururam".

Türkiyənin 71 yaşındakı aktyoru Serdar Gökhan da sağlığında özünə qəbir yeri

öncədən hazırlıq edir. Azərbaycanda isə insanların özünə yer götürüb qəbir qazdırmaq ənənəsi geniş yayılıb. Bunun bir səbəbi Bakıdakı qəbiristanlıqlarda yerlərin getdikcə azalması, qiymətlərin qalxmasıdır, başqa bir səbəb öz yaxınlarına etibarsızlıqdır. Ona görə də imkanı olan adamlar o dünyadakı evlərini də tikdirirlər. Üstəlik, onlar pul verib böyük bir ərazini hasarlayır, mermər döşətdirirlər.

Hacı Şahin: "Bu, şəriətlə ziddiyyət təşkil etmir, bir şərtlə ki..."

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təmsilçisi Hacı Şahin "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, insan sağlığında özünə qəbir üçün torpaq da ala bilər, qəbir də qaza bilər. Müsahibimizin sözlərinə görə, bu, onun axirəti yada salmasına

alarsa digər insanlara yer qalmır. Bu olarsa, dinimiz də tövsiyə etmir. Böyük bir ərazini tutmaq hesabına qəbir yeri almaq doğru deyil".

Harada, neçəyə basdırılırlar?

Keçək Bakıda və bir çox ölkələrdə qəbir yeri qiymətlərinə. "Yeni Müsavat" daha öncə də bu barədə arayış verib.

Biləcəri qəbiristanlığı - 400-500 AZN
Xırdalan qəbiristanlığı - 800-1500 AZN
Badamdar qəbiristanlığı - 800-2000 AZN
Günəşli qəbiristanlığı - 600-1500 AZN
Qaraçuxur qəbiristanlığı - 200-1000 AZN
Qurd qapısı qəbiristanlığı - 2000-3000 AZN
Hövsan qəbiristanlığı - 150-300 AZN

Xarici ölkələri yada salaq. Braziliyada qəbir yeri hər kvadrat metr sahəyə görə 45 avro təşkil edir. Amma bu, 3 illik dönmə üçün nəzərdə tutulan qiymətdir. 5 il üçün isə bu qiymət 131 avrodur. Böyük şəhərlərdə qiymətlər nisbətən baha, kiçik şəhərlərdə isə daha ucuzdur. 3 ildən sonra qəbir yerinə görə yenidən pul ödəmək lazımdır. Əgər sözügedən müddətin sonunda qəbir sahibi yaxınlarından heç kim müraciət etmirsə, bu halda qəbirlər ümumi qəbiristanlığa köçürülür. Əgər qəbiristanlıq doludursa, bu halda administrasiya özü 3 il sonra mərhumun yaxınlarından qəbiristanlıq yerini boşaltmağı xahiş edir. 3 il sonra isə mərhumun birinci dərəcəli qohumları qəbir yerinin köçürülməsi və ya kremasiya üçün müraciət edə bilər.

İranda 500 min tuman (260 dollar) 270 min tuman (145 dollar), 150 min tuman (80 dollar) qiymətlərində məzar yerləri var. Ancaq xüsusi baha yerləri olan məzarlıqlar da var. Məsələn, Tehran yaxınlığında yerləşən İran-İraq müharibəsi şəhidlərinin dəfn olunduğu "Behiştə-Zəhra" ("Zəhra cənnəti") məzarlığı ölkədə ən bahalı qəbir yerlərinin olduğu yerdir. Burada qiymətlər 350 min tumandan 15 milyon tumanədək (180 dollar-7700 dollar) dəyişir. Daha bir bahalı məzar yerləri ziyarətə gəlməyə əraziyə uyğun olmur. Bu cür yerlərdə dəfn olunmaq arzusunda olanlar çox olduğundan bura xüsusi qiymətlər qoyulub.

Almaniyada yas mərasimi ümumən 7 min avroya başa gəlir. Bu qiymət əsasən qəbir yerindən, xidmət və atributlardan asılıdır. Statistika görə, mərhumların 60 faizini qəbirlərdə basdırırlar, 40 faizini isə yandırırırlar.

Qəbiristanlıqda basdırılma variantı bahalıdır. Yeri almaq olmaz, onu ancaq kirayələmək mümkündür. Adətən bu cür kirayələmə müqavilələri 20 il əhatə edir. Sözügedən müddət bitəndən sonra kirayənin müddətini də uzatmaq olar.

Alman qəbiristanlıqlarında bir qəbir yerinin qiyməti 2400 avrodur. Bu qiymətə qəbirə illik qulluq xidməti haqqı olan 600-800 avro qulluq xidməti haqqı da əlavə etmək mümkündür. Kilsələrin yanında salınan qəbiristanlıqlarda qəbir yeri qiyməti daha aşağıdır, nəinki bələdiyyələrinin.

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

6 milyonluq dələduzluq işi məhkəmədə

“Embawood”un əməkdaşını qətlə yetirən şəxsə hökm oxunub

Ağstafa rayonunda firma əməkdaşını qətlə yetirən şəxsin məhkəməsi başa çatıb. “Report”un Qərb bürosunun məlumatına görə, Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Sevindik Əzizovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmədə ötən il Ağstafa rayonunda qətl törədən Gəncə şəhər sakini, 1981-ci il təvəllüdü Elçin Məmməd oğlu Mustafayevə hökm oxunub. Məhkəmənin qərarı ilə Cinayət Məcəlləsinin 120.1 və 185.1-ci maddələri ilə təqsirli bilinən E.Mustafayev 14 il 6 ay azadlıqdan məhrum edilib.

Qeyd edək ki, E.Mustafayev ötən il Ağstafa rayonunun Xətai kəndi ərazisində tamah məqsədilə “Embawood” firmasının əməkdaşı, Gəncə şəhər sakini, 1977-ci il təvəllüdü Samir Fikrət oğlu Əliyevi bıçaqlayaraq qətlə yetirib, daha sonra ona məxsus “VAZ-2104” markalı avtomobildə olan malları götürərək avtomobili yandırıb və hadisə yerindən qaçıb.

Daha bir ağır qəza-yük maşını iki yeni yetməni öldürdü

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi və şəhər prokurorluğu iki yeni yetmənin ölümü ilə nəticələnən qəza ilə bağlı rəsmi məlumat yayıb. Prokurorluqdan musavat.com-a verilən məlumata görə, oktyabrın 2-də saat 10 radələrində Sumqayıt şəhər sakini Bəşirov Fəxrəddin Asif oğlu idarə etdiyi “İsuzu” markalı 90 XU 233 dövlət qeydiyyat nişanlı yük avtomobili ilə Binəqədi rayonu, Novxanı qəsəbəsi, Dəniz Kənarı küçəsində hərəkətdə olarkən yolu keçmək istəyə 2004-cü il təvəllüdü Qasimov Ayxan Xəyyam oğlu və Bayramov Rəsim Vüqar oğlunu vurmuş, nəticədə onlar aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində vəfat etmişlər.

Fakta görə Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanmışdır.

İş üzrə hadisə yerinə baxış keçirilmiş, müvafiq ekspertizalar, o cümlədən məhkəmə-tibbi və məhkəmə yol-nəqliyyat hadisələri ekspertizaları təyin edilmiş, şahidlərin ifadəsi alınmış və digər zəruri istintaq hərəkətləri yerinə yetirilmişdir.

F.Bəşirov şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb edilib.

Hazırda iş üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilib.

Quba yolundakı qəzaya görə sürücü tutuldu

Baş Prokurorluq Sumqayıtdakı dəhşətli yol-nəqliyyat hadisəsi haqda məlumat yayıb.

Virtualaz.org Baş Prokurorluğun saytına istinadən bildirir ki, sentyabrın 30-da saat 07:30 radələrində Bakı-Quba-Dağistan sərhədi yolunun Sumqayıt şəhəri ərazisində keçən hissəsində Rövşən Həsənovun idarə etdiyi “Mercedes Benz 208 D” markalı, 01-BP-806 dövlət qeydiyyat nişanlı mikroavtobusla Qabil Məmmədovun idarə etdiyi “Mercedes Benz 4140” markalı, 90-CT-969 dövlət qeydiyyat nişanlı yük avtomobili toqquşub, nəticədə mikroavtobusun sürücüsü R.Həsənov, həmin mikroavtobusun sərnişini, təqribən 60-65 yaşlarında naməlum qadın aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində, sərnişinlər Raisa Rzayeva və Tamara İsmayılova isə Sumqayıt şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasında vəfat ediblər.

Mikroavtobusda olan digər 13 sərnişin müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri ilə Sumqayıt şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasının reanimasiya şöbəsinə yerləşdiriliblər.

Fakta görə Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İstintaq və Təhqiqat İdarəsinin yol nəqliyyat hadisələrinə dair işlər üzrə istintaq və təhqiqat şöbəsində Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (Yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

İş üzrə hadisə yerinə və nəqliyyat vasitələrinə baxış keçirilib, müvafiq ekspertizalar, o cümlədən məhkəmə-tibbi və məhkəmə yol-nəqliyyat hadisələri ekspertizaları təyin edilib, şahidlərin ifadəsi alınmış və digər zəruri istintaq hərəkətləri yerinə yetirilib.

Qabil Məmmədov şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb edilib.

Hazırda iş üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilib.

İşi məhkəmədə

Həbs edilənin qızı 1 il 6 ay müddətinə hər ay 100 min manat ödəyəcək

Almaniya vətəndaşına qarşı dələduzluq edən şəxsin məhkəməsi davam etdirilib.

Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilən Ələddin Yusifovun cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə iclası hakim Rəsim Sadıxovun sədrliyi ilə baş tutub.

Məhkəmə iclasında dövlət ittihamçısı çıxış edib. Prokuror çıxışında bildirib ki, zərərçəkmiş dəymiş 6 milyon 540 min manatdan 3 milyon 770 manat ödənilib.

Sövlət ittihamçısı Ə.Yusifovun 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

Daha sonra zərərçəkmiş alman vətəndaşı Stichternath Heins-Georg Tomasın vəkili çıxış edib. O deyib ki, təqsirləndirilən şəxslə barışıq əldə edilib. O, barışıq sazişini məhkəməyə təqdim edib. Həmçinin sazişdə qeyd edilib ki, Ə.Yusifovun qızı 1 il 6 ay müddətinə hər ay 100 min manat pul ödəyəcək.

Vəkil söyləyib ki, Ə.Yusifovun qızı özlərinə məxsus 4 əmlakı dəymiş zərərin əvəzinə alman vətəndaşına verib.

İttihama görə, Ələddin Yu-

sifov 2005-ci ildə “QKSSS” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti “MMC” təsis edib. O, həmin MMC vasitəsilə neft məhsullarının idxalı, ixracı və digər işlərlə məşğul olub. Məlumatla görə, Ələddin Yusifov həmin MMC-nin direktoru vəzifəsində işləyərkən Almaniya Federativ Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş “Airwerk” şirkətinin baş direktoru, həmin respublikanın vətəndaşı Stichternath Heins-Georg Tomasa 2010-cu ildə özünü uğurlu və geniş əlaqələrə malik iş adamı kimi təqdim edib.

O, almaniyalı iş adamına neft məhsullarının alqı-satqısı ilə məşğul olduğunu, bu yolla külli miqdarda gəlir əldə etdiyini bildirib, onu biznesə daha çox investisiya qoyulduğu halda daha çox gəlir əldə edəcəklərinə inandırıb. Ələddin Yusifov qeyd olunan işləri görmək üçün almaniyalı iş adamından 6 milyon 540 min manat istəyib, həmin pulun 20 faizi miqdarında gəlir əldə edəcəklərini yalandan vəd verib.

Stichternath Heins-Georg Tomas Almaniya Federativ Respublikasında fəaliyyət

göstərən müxtəlif banklar vasitəsilə “Texnikabank”da “QKSSS” MMC-nin hesabına 6 milyon köçürüb. Ələddin Yusifov həmin pulu şəxsi ehtiyaclarına sərf edərək, almaniyalı iş adamına qarşı külli miqdarda dələduzluq edib.

Yusifov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (külli miqdarda dələduzluq törətmək) və 308.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə) maddələri ilə ittiham elan edilib.

□ İlkin MURADOV, Musavat.com

İki yumruqla xalasınn ərinə öldürənə ağır cəza - 11 il 6 ay

İki yumruqla xalasınn ərinin ölümünə səbəb olan şəxs hakim qarşısına çıxarılıb. Hadisənin baş verməsinə səbəb isə mərhumun yas mərasimində iştirak etməsi olub.

Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Vüqar Hüseynovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

Hakim Şəker Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı çıxış edib.

Prokuror V.Hüseynovun 11 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

Məhkəmə prosesi oktyabrın 9-da davam etdiriləcək.

İttihama görə, hadisə bu il Abşeron rayonunun Saray qəsəbəsində baş verib.

Vüqar Hüseynovun qızı və nəvəsi qəzada dünyasını dəyi-

şib. Mərhumların yas mərasimi başa çatandan sonra Vüqar Hüseynov xalasınn əri Muğam Şanikovdan yasa niyə gəlmədiyini soruşub. İttihama görə, bu zaman Muğam Şanikov Vüqar Hüseynovun rəhmətə gedən qızı və nəvəsini təhqir edib. Bundan qəzəblənən Vüqar Hüseynov xalasınn ərinin baş nahiyəsinə iki yumruq zərbəsi vurub. Muğam Şanikov aldığı zərbə nəticəsində özündən gedib. Xəstəxanaya çatdırılsa da onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Elan olunan ittihamla Vüqar Hüseynov özünü təqsirli bilmədiyini deyib.

V.Hüseynov mərhumla yaxşı münasibətlərinin olduğunu, heç vaxt problem yaşamadığını deyib: “Mən onun dəfn xərclərini də qarşıladım. Həbs edilənə qədər həkim tapdım, müalicəsinə əlimdən gələni etdim. Dayım dedi ki, ailəsi 50 min istəyir. Əvvəlcə şikayətçi deyildilər. Dedilər ki, bilərəkdən baş verən hadisə

deyil. Amma sonradan fikirlərini dəyişdilər. Əmimgil dəfələrlə danışığa gedib”.

Qeyd edək ki, Vüqar Hüseynov qarşı Cinayət Məcəlləsinin 126.3-cü (sağlamlığa ağır zərbə vurma, ölümlə nəticələnmə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

□ İlkin MURADOV, Musavat.com

Sabah "Qarabağ" Avropa Liqasının ikinci turunda Londonun "Arsenal" klubu ilə qarşılaşacaq. Bakı Olimpiya Stadionunda keçiriləcək oyun 20:55-də başlayacaq. Qarşılaşmanı italyalı hakimlər briqadası idarə edəcək. Matçın referisi Davide Massa olacaq. Filippo Meli və Alessandro Kostantsoyan xətt hakimi funksiyasını yerinə yetirəcəklər. Daniele Doveri ilə Mixael Fabbri əlavə köməkçi, Fabiano Preti isə 4-cü hakim olacaq.

Oyuna 50 min bilet satılıb və bu rəqəmin daha çox olacağına şübhə yoxdur. "Arsenal" hər dəfə Bakıya gələn klub deyil ki...

"Arsenal" bu gün çarter reysi ilə Bakıya gələcək. Qol.az-ın məlumatına görə, elə həmin gün saat 18.30-da klub ilk məşqinə çıxacaq, komandanın baş məşqçisi Unai Emery də mətbuat konfransı keçirəcək.

"Qarabağ"ın Avropa miqyasında qarşılaşmalarında rəqiblərin ən çox narazı qaldığı yolun uzaq olmasıdır. Ötən il ÇL oyunlarında da rəqiblərimiz bundan gileylənirdilər. UEFA-nın məlumatına görə, bu, "Arsenal"ın 132 illik tarixində ilk ən uzun səfəridir. Cəmi 4000 km... İngilisləri gətirən təyyarə təxminən 5 saat yarım havada olacaq. Zalım uşaqları, bəs "Qarabağ" da səfər oyunlarına gedəndə bu qədər məsafə qət etməli olur de. Sizin canınız candır, bizim ki demir?

Püşkatmadan dərhal sonra başlayan "Arsenal"ın yarımmüdafiəçisi Henrix Mxitaryanın Bakıya gəlib-gəlməyəcəyi mövzusu xeyli uzandı və sonunda gözlənilən oldu: Henrix Bakıya gəlməyəcək. Klub rəsmiləri hələ əvvəl gündən deyirdilər ki, Mxitaryanın təhlükəsizliyi onlar üçün hər şeydən önəmlidir. Mxitaryan axı gəlib Bakıda on minlərlə azarkeşin qarşısında nə edəcəkdə ki? Heç nə! Bu əvvəldən də bilinən həqiqət idi, sadəcə, ermənilər burada da bir az əsəblərimizlə oynadı. Hələ indidən başlayıblar ki, bu erməni diğasının Bakıda olacaq Avropa Liqasının finalında iştirakı da sual altındadır. Hələ bu "Arsenal" bir finala gəlib çıxacaq ki, Mxitaryanı da gətirsinlər? "Arsenal" bu qrupdan çıxacaq, amma finaladək gedib çıxacağına mənim heç gümanım yox. Baxmayaraq ki, "Qarabağ"ın ÇL ötən ilki rəqibi, 2 xalını "yedikimiz" "Atletiko

Mxitaryan gəlmədi,

"Qarabağ" - "Arsenal" oyununa böyük maraq var; ingilislər də hərdən ermənilər kimi xəyalpərəst olur...

Avroliqanın qalibi oldu, bu dəfə "Arsenal"ın da bu nəticəyə sahib olacağını gözləməyin. Sadəcə, ermənilər kimi ingilislər də xəyalpərəstdir...

Yeri gəlmişkən, sən demə, Mxitaryanın adı XİN-in qara siyahısında yoxmuş. Mxitaryan 2011-ci ildə Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş torpaqlarına qanunsuz səfər etsə də, Azərbaycana girişinə XİN rəsmən qadağa qoymayıbmış. Niyəsini XİN bilir...

"Qarabağ"ın "Sportinq"lə səfər oyununda 2:0 uduzması oyuna görə hesab deyildi. "Qarabağ" son aylar ən yaxşı və stabil oyununu keçirdi və təəssüf ki, Lissabondan xalsız

qayıtdı. "Qarabağ" "Sportinq"dən yalnız hücumların kəsərinə görə geridə qalırdı. "Sportinq"lə oyunun qəhrəmanı isə mənim qiymətləndirməmə görə Girye idi. Əjdaha kimi oynadı. Rəqib hücumçuların

qarşısını o qədər ustalıqla alırdı ki... Sonra Qurban Qurbanov onun mövqeyini dəyişdi, bir az hücumda da meylləndi və yenə yaxşı oynadı. Giryenin "Arsenal"la oyunu buraxması bu mənada ən böyük itkidir.

"Qarabağ" tədricən özünə qayıdır, bu sevindirici haldır. Amma əsas problem yenə qalmaqdadır. Hücum və hücumçu! Qurban Qurbanovun oyun strategiyasını "qorxaq" adlandırmaq ən azı "Sportinq"lə oyuna ədalətli yanaşma deyildi. Məncə, bu cür tənqidlərin əsas səbəbi "Qarabağ"ın hücumçu probleimidir. Bunu demək olar ki, hər oyundan sonra yazıram və artıq yorulmuşam da. "Qarabağ"ın milli çempionatda "Sabah"la son qarşılaşmasına baxdım. Statistika üçün qeyd edək ki, "Qarabağ"ın baş məşqçi Qurban Qurbanovun rəhbərliyi altında klub 250-ci qələbəsini qazanıb və bu münasibətlə baş məşqçini təbrik edək. Qə-

ləbələrden 34-ü Avropa miqyasında oyunlara təsadüf edir ki, davamının olmasını arzulayaq.

İnnosent Emeqara 4 qolla bombardirler siyahısındadır və "Sabah"ın qapısına da qollarından birini o vurdu. Amma həтта milli çempionatın, səhv etməmə, debütantı ilə oyunda da "Qarabağ"ın hücum xəttində xeyli problemlər olduğu qəbəri göründü. Qurban Qurbanov Avroliqanın oyunlarında gənc forvard Mahir Mədətova etibar etməsini alqışlayaq, yəqin bir bildiyi var ki, bu cür ağır qarşılaşmalarda ona güvənir. Amma yenə də təəssüf ki, bu etibarın qarşılığı hələ ki meydana görünmür. "Sabah"la qarşılaşmada da gənc forvard fərqlənə bilmədi. Ozo biçin penaltını vura bilməməsi həm də o deməkdir ki, o da klubda ayağını möhkəmləde bilmir.

"Qarabağ" hücum qurmaqda çox axsamır, bu Qurban qarşılaşmalarında bildiyi işdir. Amma qol vəziyyətlərini reallaşdırmaq lazımdır. Bu, əlbəttə ki, tək hücumçunun işi deyil. Yarımmüdafiəçilərin üzərinə də böyük iş düşür. Hücumdan danışmışkən, "Qarabağ"dan gedənlər arasında ən çox yeri görünən Pedro Enrikdir. Universal və peşəkar oyunçu idi. O, heyətdə qalsaydı, yəqin ki, "Qarabağ"ın yarımmüdafiə və hücum xəttinə indiki kimi çox tənqid olmazdı...

Sonda sabahki qarşılaşmada bizə rəqib olaraq meydana çıxacaq bir yarımmüdafiəçi haqda da yazmaq pis olmazdı. Türk əsilli Məsud Özil. Bir neçə ildir "Arsenal"ın şərəfini qoruyan bu türk futbolçu müqaviləsinin müddətini 2021-ci ilin yayınaqədər uzadıb. Maraqlıdır ki, "Qarabağ"la oyun "Arsenal"ın futbolçusu üçün əlverişli bir tarixə təsadüf edir. Türk əsilli yarımmüdafiəçi Bakıda meydana çıxacağı təqdirdə, avrokuboklarda 100-cü matçını keçirəcək. Mxitaryan bəlasından qurtardıq, bəs Özil həm də bu cür tarixi gündə qapımıza top vursa nə olacaq? Bu, futboldur deyənlərə mən də qoşuluram. Amma nəinki Özilin qol vurmamasına, heç "Arsenal"ın Bakıdan xal apara bilməyəcəyinə inanıram və Mxitaryan gəlməyə də onu məyus etməyin yolu yenə Bakıdan keçir.

Uğurlar, "Qarabağ"

□ Nazim SABİROĞLU,
"Yeni Məsəvat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 207 (7096) 3 oktyabr 2018

Oğlu anasını evdən qovub, qadın hipermarketa köçüb

Miciqan ştatının sakini Valmart hipermarketində iki sutka keçirib. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. Polislər adı açıqlanmayan 45 yaşlı qadını mağazanın arxa hissəsində qulağında qulaqcıqla musiqi dinləyən yerdə tapıblar. Mağazanın meneceri bildirib ki, qadıncadan bir neçə dəfə məkanı tərk etməsini xahiş etsə də, sonuncu buna məhəl qoymayıb. Bundan sonra isə onlar polisə müraciət ediblər. Hadisə yerinə gələn polislər isə bildiriblər ki, qadın öncə hər şeyi inkar edib, amma sonra boynuna alıb ki, bir neçə gün hipermarketdə yaşayıb. Mağazanın gizli kamera qeydlərinə görə, qadın içəridə 4 sutka qalıb. Qadın danışıb ki, birgə yaşadığı oğlu onu alkoqolluqda ittiham edəndən və vurandan sonra evi tərk edib. Polis isə onun mağazada qanunsuz yaşayışını anlayışla qarşılamayıb və ona qarşı cinayət işi açılıb. Qadının məhkəməsi 26 yanvarda olacaq. Həmin vaxta qədər harada yaşayacağı isə bilinmir. Polis həmçinin müəyyən edib ki, hipermarketdə olduğu müddətdə qadın heç nə oğurlamayıb.

8 yaşlı qız oğrulara hücum etdi

Filippində qız uşağı silahlı soyğunçuları dayandırmğa çalışıb. Kamera ilə çəkilən video daha sonra internet vasitəsilə yayılıb. Səkkiz yaşlı məktəbli həyətdə oynayanda atasının üstünə üç nəfər silahlı qarətçi gəlib. Onlar onun atasından pullarını alıblar. Dördüncü qarətçi isə onların evində qiymətli əşyaları axtarırdı. Daha sonra bütün qarətçilər öz mopedlərinə tərəf gəldilər. Onlar balaca qızın yanından keçəndə o, soyğunçulardan birinin üstünə hücum çəkib. Soyğunçunun içində pullar olan çantası cırılib və pullar yola səpələndi. Amma bu, oğruları

uzun müddət yolundan saxlamayıb, onlar yola davam etməyə çalışıblar. Qız isə onlardan birinin mopedinə dırmaşmış. Oğrular qızı mopeddən yerə atıblar və daha sonra gizlənişlər. Uşağın bədənində çoxlu göyərtilər əmələ gəlib və burnu sınıb. İki gecə xəstəxanada qalandan sonra qız evə qayıdıb. "Gələn dəfə mən onları tutacam" - balaca qız belə deyib.

Qazax qadın 35 ildir ki, saqqalını qırxmır

Qazaxıstan sakini 35 ildir kəsdirmədiyi saqqalı ilə öyünür. Muxtabar Torayeva adlı qadını bütün qonşuları tanıyır. 70 yaşlı qadın danışıb ki, onun saqqalı 34-35 yaşından bəri uzanır. Elə həmin vaxtdan da onun bıqları çıxmağa başlayıb. Torayeva bu hadisəyə o qədər də təəccüblənməyib. Çünki bu hallar onun anasında da, ana nənəsində də, bacısında da özünü göstərib. Saqqalı çıxan vaxt qadın artıq ərddə idi, oğlu və qızı dünyaya gəlmişdi.

Torayeva başına gələn çirmirdi, çünki onu həyat bu hala görə narahatlıq ke-

her zaman mənimlə qürur duyub. Həmişə deyirdi ki, heç kimin belə arvadı yoxdur. Mənim saqqalım əmələ gələndə o, buna qeyri-adi hadisə kimi baxmadı. Əksinə, deyirdi ki, saqqala qulluq etmək lazımdır. Çünki bu, Allahın bəxş etdiyi dir".

Qadın ömründə bir dəfə də olsun saqqalını qırmağı istəməyib. Amma dini mərasimlərdən birində ona yaşlı bir qadın yaxınlaşaraq, xəstəlik təhlükəsini əsas gətirib də, bu saqqaldan qurtulmamağı məsləhət gördü. Hazırda Torayevanın saqqalının uzunluğu 16 santimetrə çatır. Nəvə və nəticələri qadının üzündəki saqqala qulluq edirlər. O, artıq maraqla baxan baxışlara öyrəşib. Kəndlilərin saqqalla bağlı ona verdiyi suallara öyrəşib və hər fürsətdə də bu saqqalla fəxr etdiyini deyir. Torayevaya yaşadığı kənddə hörmət edir və dini mərasimləri idarə etmək üçün tez-tez dəvət edirlər.

QOÇ - Ətrafınızdakı gərginlikdən usanmayın. Çünki bu gün sizi narahat edən əksər sahələrdə qarşılıqlı münasibətlərdə, maliyyə məsələlərində, həmçinin fəaliyyətdə müsbət nəticələr əldə edəcəksiniz.

BUĞA - Risk etməyə lüzum yoxdur. Çünki hazırkı durumunuz ifrat əsəbilyinizdən xəbər verir. Hirsli başla işə hansısa uğura çatmaq absurdur. Probleminizin həllini məmurlardan deyil, Tanrıdan istəyin.

ƏKİZLƏR - Kifayət qədər düşərli zaman kəsiyindən keçəcəksiniz. Bu prosesi daha ideal səviyyəyə yüksəltmək üçün ətrafınıza sadıq tərəfdaşlar toplamalısınız. Günün "ən varlı" zodiak işarəsi də siz olacaqsınız.

XƏRÇƏNG - Planetlərin bürcünüzdəki neqativ düzülüşü saat 12-yə qədər bütün ciddi işləri təxirə salmağı tövsiyə edir. Əks təqdirdə çoxsaylı uğursuzluqlarla rastaşacaqsınız. Ətrafınızdakılar tərəfindən sevilməyə çalışın.

ŞİR - Passivlik müstəvisində qərar tutan ailə-sevgi münasibətlərinə yenidən baxın. Mümkün qədər bütün neqativlikləri minimuma endirin. Əsəbi vaxtlarınızda dostlarınız arasında, təbiət qoynunda sakitləşməyə çalışın.

QIZ - İxtiyarınıza olduqca məsuliyyətli bir vaxt düşüb. Gün boyu çoxlu yeniliklərin şahidi olacaq, maraqlı təkliflər alacaqsınız. Proseslərə neytral şəkildə yaxınlaşmaqla uğurlarınızı yaxınlaşdırı bilərsiniz.

TƏRƏZİ - Maddi sıxıntılarınızın azalacağını bildirən ulduzlar səmimi və təbii olmağı, realığa düzgün qiymət verməyi məsləhət görür. Ümumiyyətlə isə, fərdi fəaliyyətinizdə böyük dönüş baş qaldırmaqlıdır.

ƏQRƏB - Qarşınızda duran vəzifələrin öhdəsindən gəlmək, sizə güvənən insanların etimadını qazanmaq başlıca vəzifənizə çevrilməlidir. İş yerini dəyişmək fikrinə düşməyin. Axşam səhhətinizə fikir verin.

OXATAN - Qarşınıza qoyduğunuz məqsədlərə çatmaq üçün bütün gücünüzü işə salmalısınız. Günün ikinci yarısı fəaliyyətlə bağlı geniş imkanlarınız açılacaq. Bu işə maddi durumunuza müsbət təkan verəcək.

OĞLAQ - Xırda maliyyə problemlərinə görə narahat olmayın. Çünki bu istiqamətdə uğurlarınız yaxınlaşmaqdadır. Hazırda əsas məqsədi işgüzar sövdələşmələrə yönəldin ki, perspektivlərinizə yol açilsin.

SUTÖKƏN - Saat 13-ə qədərki vaxtı səbrlə başa vursanız, qalan saatlarda hansısa xoşagəlməzlik olmayacaq. Çünki ulduzlar şəxsi işlərinizdə böyük dönüş yaratmaq istəyir. Sifət, sadəcə, əzmkarlığı artırmaq lazımdır.

BALIQLAR - Ulduzlar günboyu maraqlı insanlarla görüşəcəyinizi bəyan edir. Bu, işgüzar əməkdaşlıq da ola bilər, dostluq-yoldaşlıq da. Tərəfdaşlarınıza qərəzli şəkildə yanaşmayın, yalan vədlər verməyin.

Qoroskop

3 oktyabr

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Evlilik insana bunları öyrədir

Tilburg Universitetində Tila Pronk-un rəhbərliyi ilə holland psixoloqlarından ibarət bir komanda evlilik bacarığı və ya xüsusiyyəti kimi iki mühüm şeyi müəyyən edib: özünü ələ almaq (evlilik xətrinə bir çox şeyə göz yummaq) və bağışlamaq (partnyorumuzun sizi əsəbiləşdirdiyi şeyləri həzm etmək).

Araşdırmaçılar 199 yeni evlənmiş cütlüyə müraciət ediblər və ilk üç ay ərzində onların partnyorunu nə dərəcədə bağışlaya bildiyini (iştirakçılar "Partnyorum məni incitsə, bağışla və unut" prinsipinə əsasən qiymətləndiriliblər) və özünü idarə etmək qabiliyyətini (iştirakçılar "Mən tamahımı boğmaqda məharətliyem" prinsipinə əsasən qiymətləndiriliblər) ölçməyə çalışıblar.

İştirakçılar ölçüləri qarşısındakı dörd il ərzində ildə bir dəfə təkrarlayıblar. Nəticə göstərib ki, iştirakçıların bağışlama və özünü idarə etmə qabiliyyəti araşdırma əsnasında artıb. Statistik baxımdan bağışlama özünü idarə etmə nisbətən daha çox artda da, Pronk və komandası xüsusi olaraq özünü idarə etmə inkişafı üçün hazırlanmış psixoloji proqramlardan keçən insanlarda bunun çoxaldığını müşahidə ediblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN